

INFORMATOR

URZĘDU ZAMÓWIEŃ PUBLICZNYCH

Nr 1/2023

Przy wykorzystaniu zamieszczonych w „Informatorze UZP” informacji poprzez przedruk całego artykułu bądź jego fragmentów należy: podać autora oraz źródło pochodzenia cytowanego tekstu wskazując na numer „Informatora UZP”, rok i miesiąc wydania oraz adres strony internetowej, na której był on opublikowany.

Korzystając z zamieszczonych w „Informatorze UZP” danych, wykresów, zestawień statystycznych itp., należy wskazać wszystkie informacje identyfikujące materiał, z którego zostały one zaczerpnięte.

Spis treści

AKTUALNOŚCI	3
➤ Kalkulator waloryzacji wynagrodzenia w sektorze budownictwa dla klauzuli jednowskaźnikowej	3
➤ Stosowanie przepisów sankcyjnych na gruncie ustawy Pzp w związku z konfliktem zbrojnym w Ukrainie	4
➤ Możliwość zgłaszania do KE barier w dostępie do rynków zamówień publicznych państw trzecich.....	4
➤ Powołanie Komisji kwalifikacyjnych w Konkursie na stanowisko Wiceprezesa KIO oraz w postępowaniu kwalifikacyjnym dla kandydatów na członków KIO.....	5
DZIAŁANIA EDUKACYJNE	6
➤ Dwudniowe szkolenia nt. regulacji Prawa zamówień publicznych	6
➤ Szkolenia nt. zielonych zamówień publicznych.....	7
➤ O Platformie e-Zamówienia dla samorządów lokalnych.....	7
➤ Warsztaty dotyczące pozacenowych kryteriów oceny ofert w Bratysławie	8
➤ Nowe moduły szkoleniowe na platformie e-learningowej Urzędu Zamówień Publicznych	8
PUBLIKACJE I MATERIAŁY EDUKACYJNE	9
➤ Pakiet dobrych praktyk w zakresie społecznych i środowiskowych kryteriów oceny ofert.....	9
➤ Przewodnik po procedurach udzielania zamówień publicznych w Niemczech	10
➤ Przewodnik po procedurach udzielania zamówień publicznych w Republice Czeskiej	11

OPINIE PRAWNE	12
➤ Zaświadczenie wydawane przez e-Urząd Skarbowy jako podmiotowy środek dowodowy na potwierdzenie braku podstaw wykluczenia w zakresie art. 109 ust. 1 pkt 1 ustawy Pzp.....	12
KONTROLA UDZIELANIA ZAMÓWIEŃ PUBLICZNYCH	15
➤ Rażąco niska cena w zamówieniach publicznych.....	15
ORZECZNICTWO TRYBUNAŁU SPRAWIEDLIWOŚCI UE	28
ORZECZNICTWO KRAJOWE W SPRAWIE ZAMÓWIEŃ PUBLICZNYCH	38
ANALIZY SYSTEMOWE	55
➤ Biuletyn Informacyjny Urzędu Zamówień Publicznych 01.01.2023 – 31.03.2023.....	55

AKTUALNOŚCI

Kalkulator waloryzacji wynagrodzenia w sektorze budownictwa dla klauzuli jednowskaźnikowej

Na podstawie opublikowanej w grudniu [publikacji poświęconej klauzulom waloryzacyjnym w sektorze budownictwa](#) Główny Urząd Statystyczny we współpracy z Urzędem Zamówień Publicznych i przedstawicielami grupy roboczej opracował kalkulator służący automatycznemu wyliczeniu wynagrodzenia po dokonanej waloryzacji przy zastosowaniu jednowskaźnikowej klauzuli zawartej w opracowaniu.

Opracowanie „Klauzule waloryzacyjne dla sektora budownictwa” jest efektem działania grupy roboczej, w której obok przedstawicieli Urzędu Zamówień Publicznych i Prokuraturii Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej znaleźli się reprezentanci branżowych zrzeszeń sektora budownictwa, a także zamawiający zarówno szczebla rządowego, jak i samorządowego.

Przypomnijmy, że zgodnie z zaproponowanymi w dokumencie postanowieniami umownymi, dotyczącymi waloryzacji wynagrodzenia Wykonawcy przy jednym wskaźniku, waloryzacja będzie odbywać się w oparciu o wskaźnik cen produkcji budowlano-montażowej (dla jednej z pozycji) publikowany przez Główny Urząd Statystyczny w Dzielnicowej Bazie Wiedzy.

Kalkulator ma za zadanie ułatwić wyliczenie należnej kwoty waloryzacji wynagrodzenia. Aby uzyskać ten efekt, wystarczy wprowadzić kilka podstawowych parametrów:

- pozycja wyszczególniona w ramach wskaźnika cen produkcji budowlano-montażowej,
- wartość stałego współczynnika obrazującą część wynagrodzenia, które nie podlega waloryzacji (element niewaloryzowany),
- miesiąc i rok początkowy,
- miesiąc i rok końcowy,
- wartość kontraktu.

Na podstawie wprowadzonych danych kalkulator automatycznie wylicza wartość kontraktu z uwzględnieniem waloryzacji.

Trwają prace nad drugim kalkulatorem, uwzględniającym koszyki waloryzacyjne, które zostały zaproponowane w przywołanym opracowaniu.

[Kalkulator waloryzacji wynagrodzenia w sektorze budownictwa dla klauzuli jednowskaźnikowej](#)

Stosowanie przepisów sankcyjnych na gruncie ustawy Pzp w związku z konfliktem zbrojnym w Ukrainie

W związku z pytaniami dotyczącymi stosowania Ustawy o szczególnych rozwiązaniach w zakresie przeciwdziałania wspieraniu agresji na Ukrainę oraz służących ochronie bezpieczeństwa narodowego (Dz. U. 2022, poz. 835), a także Rozporządzenia (UE) 2022/576 w sprawie zmiany rozporządzenia (UE) nr 833/2014 dotyczącego środków ograniczających w związku z działaniami Rosji destabilizującymi sytuację na Ukrainie, przy udzielaniu zamówień publicznych, Urząd udziela wsparcia, prowadząc przeznaczoną specjalnie tym zagadnieniom zakładkę na stronie internetowej. Dostępne są w niej komunikaty i krótkie komentarze (w formule pytań i odpowiedzi) wyjaśniające, w jaki sposób wykonywać obowiązki wynikające z tych aktów prawnych. Wśród udostępnionych materiałów znajdują się m.in. przykładowe wzory oświadczeń składanych na podstawie art. 125 ust. 1 i 5 Pzp, uwzględniające regulacje „sankcyjne”.

[Stosowanie przepisów sankcyjnych na gruncie ustawy Pzp w związku z konfliktem zbrojnym w Ukrainie](#)

Możliwość zgłaszania do KE barier w dostępie do rynków zamówień publicznych państw trzecich

Na podstawie rozporządzenia (UE) 2022/1031 Instrument Zamówień Międzynarodowych strony mające w tym interes mogą wnieść do Komisji Europejskiej skargę z zarzutami dotyczącymi środków lub praktyk stosowanych przez państwa trzecie, ograniczających dostęp do zamówień publicznych tych państw, za pośrednictwem narzędzia internetowego (formularza) udostępnionego na stronie internetowej Komisji:

https://trade.ec.europa.eu/access-to-markets/en/contact-form?type=COMPL_IPI

Taką skargę może wnieść każda osoba lub podmiot, na których interes może mieć wpływ środek lub praktyka państwa trzeciego, takie jak przedsiębiorstwa, związki przedsiębiorstw lub główne organizacje międzybranżowe reprezentujące partnerów społecznych na poziomie Unii.

Skargi z uzasadnieniem mogą dotyczyć stosowania w państwach trzecich ograniczeń w dostępie do zamówień państw trzecich w szczególności w postaci:

- wymagań, by przynajmniej część oferty obejmowała towary lub usługi o określonym pochodzeniu,
- systemów preferencji cenowych faworyzujących krajowych oferentów w postępowaniach o udzielenie zamówienia publicznego,
- prawnego ograniczenia/zakazu udziału zagranicznych oferentów w postępowaniach o udzielenie zamówienia publicznego.

Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2022/1031 z dnia 23 czerwca 2022 r. w sprawie dostępu wykonawców, towarów i usług z państw trzecich do unijnych rynków zamówień publicznych i koncesji oraz procedur wspierających negocjacje dotyczące dostępu unijnych wykonawców, towarów i usług do rynków zamówień publicznych i koncesji państw trzecich (Instrument Zamówień Międzynarodowych – IZM), które weszło w życie 29 sierpnia 2022 r., zawiera regulacje, mające służyć usuwaniu barier w dostępie do zamówień w państwach trzecich dla wykonawców, towarów i usług pochodzących z UE i niedyskryminacyjnemu ich traktowaniu.

Powołanie Komisji kwalifikacyjnych w Konkursie na stanowisko Wiceprezesa KIO oraz w postępowaniu kwalifikacyjnym dla kandydatów na członków KIO

14 kwietnia 2023 r. Minister Rozwoju i Technologii - działając na podstawie art. 477 ust. 6 ustawy z dnia 11 września 2019 r. Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2022 r. poz. 1710, z późn. zm.) oraz § 18 ust. 1 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 22 lutego 2021 r. w sprawie trybu przeprowadzania postępowania kwalifikacyjnego oraz uzupełniającego postępowania kwalifikacyjnego dla kandydatów na członków Krajowej Izby Odwoławczej (Dz. U. poz. 381) - powołał Komisje kwalifikacyjne: (1) w celu przeprowadzenia konkursu na stanowisko Wiceprezesa Krajowej Izby Odwoławczej oraz (2) w celu przeprowadzenia postępowania kwalifikacyjnego dla kandydatów na członków Krajowej Izby Odwoławczej.

Skład Komisji:

Przewodniczący:

Pan dr hab. Henryk Nowicki

Członkowie:

Pani dr Joanna Knapińska

Pan Jan Kuzawiński

Pani Magdalena Słota

Pani Brygida Brańko

Pani Oliwia Jokiel

Pan Ryszard Tetzlaff

Konkurs na stanowisko Wiceprezesa Krajowej Izby Odwoławczej został ogłoszony przez Ministra Rozwoju i Technologii 22 lutego 2023 r. Zgłoszenia w konkursie można było składać do 24 marca 2023 r.

[Treść ogłoszenia](#) i pozostałe [informacje o konkursie](#)

Postępowanie kwalifikacyjne dla kandydatów na członków Krajowej Izby Odwoławczej zostało ogłoszone 22 lutego 2023 r. Zgłoszenia na członka Krajowej Izby Odwoławczej można było składać do 24 marca 2023 r.

[Treść ogłoszenia](#) i pozostałe [informacje o postępowaniu kwalifikacyjnym](#)

DZIAŁANIA EDUKACYJNE

Dwudniowe szkolenia nt. regulacji Prawa zamówień publicznych

Urząd Zamówień Publicznych kontynuuje szkolenia na temat regulacji Prawa zamówień publicznych pt. „Proces przygotowania i przeprowadzenia postępowania o zamówienie publiczne według regulacji Prawa zamówień publicznych” w ramach projektu „Profesjonalizacja kadr w zamówieniach publicznych” współfinansowanego ze środków unijnych w PO WER. Odbywają się kolejne szkolenia online, w których wiedzę poszerzają przedstawiciele administracji rządowej i samorządowej oraz instytucji kontrolujących proces udzielania zamówień publicznych.

Materiały szkoleniowo-konferencyjne, repozytorium dokumentów, publikacje oraz szczegółowy harmonogram działań zaplanowanych w projekcie "Profesjonalizacja kadr w zamówieniach publicznych" dostępne są na stronie internetowej UZP w zakładce Projekty Administracji Publicznej.

[Projekt „Profesjonalizacja kadr w zamówieniach publicznych”](#)

Szkolenia nt. zielonych zamówień publicznych

W ramach ww. projektu w dniach 9 i 16 marca 2023 r. odbyły się szkolenia z zakresu zielonych zamówień publicznych, w których wzięło udział łącznie 58 osób.

Tematyka obu szkoleń była tożsama i obejmowała instrumenty prawne w ustawie Prawo zamówień publicznych, umożliwiające uwzględnianie aspektów środowiskowych w toku przygotowania i prowadzenia postępowania o udzielenie zamówienia publicznego oraz na etapie realizacji zamówienia publicznego. Ponadto zostały również przedstawione praktyczne doświadczenia zamawiającego w zakresie zielonych zamówień publicznych. Szkolenia przeprowadzono w formie zdalnej umożliwiającej interakcje z trenerami poprzez moderowany czat.

O Platformie e-Zamówienia dla samorządów lokalnych

Urząd Zamówień Publicznych oraz Śląski Związek Gmin i Powiatów zorganizowały szkolenie dla przedstawicieli samorządów lokalnych z województwa Śląskiego. Tematem tego spotkania było praktyczne korzystanie z Platformy e-Zamówienia. Szkolenie odbyło się 13 stycznia 2023 r. w Katowicach. Było to kolejne wydarzenie poświęcone elektronicznej zamówień publicznych i organizowane przez UZP we współpracy ze zrzeszeniami jednostek samorządu terytorialnego.

Spotkanie otworzył Pan Witold Magryś, Dyrektor Biura Śląskiego Związku Gmin i Powiatów. Trwające ponad 4 godziny spotkanie było okazją nie tylko do poznania najważniejszych funkcjonalności dostępnych na Platformie e-Zamówienia, ale również sposobnością do zadania pytań osobom, które od samego początku uczestniczyły w budowie Platformy. Z ramienia Urzędu w spotkaniu udział wzięli Krzysztof Fijołek - Dyrektor Generalny UZP, Piotr Biłas - Kierownik Projektu e-Zamówienia, Monika Frączkowska – Analityk biznesowy, Katarzyna Jaskłowska – Administrator merytoryczny Platformy, Jacek Gola – Analityk danych.

W spotkaniu udział wzięło ok. 120 osób. Uczestnicy w trakcie prezentacji poświęconych poszczególnym modułom Platformy e-Zamówienia uzyskali informacje na temat:

- praktycznego korzystania i zastosowania formularza ofertowego Platformy e-Zamówienia we postępowaniach prowadzonych na Platformie,

- re-użycia danych w zakresie prowadzenia postępowania na Platformie e-Zamówienia – jakie korzyści i dane w tym procesie będą re-użyte,
- składania i otwarcia ofert w Module Ofert i Wniosków Platformy,
- rejestracji postępowania unijnego wraz z publikacją ogłoszeń unijnych na Platformie z wykorzystaniem e-Sendera Platformy,
- sporządzania Roczno sprawozdania o udzielonych zamówieniach publicznych – re-użycia danych z ogłoszeń,
- prowadzenia komunikacji w postępowaniu za pośrednictwem Platformy,
- szczegółów dotyczących zdarzeń w postępowaniu i ich agregacji w Raporcie Platformy dotyczącym postępowania i zdarzeń.

Warsztaty dotyczące pozacenowych kryteriów oceny ofert w Bratysławie

23 lutego 2023 r. w Bratysławie odbyły się warsztaty poświęcone pozacenowym kryteriom oceny ofert, zorganizowane przez Organizację Współpracy Gospodarczej i Rozwoju (Organisation for Economic Cooperation and Development – OECD) we współpracy ze słowackim Urzędem Zamówień Publicznych (Úrad pre verejné obstarávanie).

W spotkaniu z ramienia Urzędu Zamówień Publicznych uczestniczył Mateusz Posieczek, specjalista w Departamencie Unii Europejskiej i Współpracy Międzynarodowej, który zaprezentował polskie doświadczenia w zakresie upowszechniania pozacenowych kryteriów oceny ofert.

Oprócz przedstawiciela Polski w spotkaniu wzięli również udział przedstawiciele OECD, austriackiej Federalnej Agencji Zamówień (BBG), słowackiego Urzędu Zamówień Publicznych i słowackich organizacji rządowych, jak również uczestnicy słowackiego rynku zamówień.

Nowe moduły szkoleniowe na platformie e-learningowej Urzędu Zamówień Publicznych

Platforma szkoleń e-learningowych Urzędu Zamówień Publicznych została uzupełniona o kolejne moduły. W ramach przeprowadzonej aktualizacji zostały dodane moduły poświęcone następującym zagadnieniom Prawa zamówień publicznych:

- Dialog konkurencyjny

- Negocjacje bez ogłoszenia
- Negocjacje z ogłoszeniem
- Ocena ofert i wybór oferty najkorzystniejszej
- Postępowanie w trybie zamówienia z wolnej ręki
- Przetarg nieograniczony i ograniczony
- Tryb podstawowy udzielenia zamówienia
- Umowa w sprawie zamówienia publicznego

Każdy moduł szkoleniowy składa się z rozdziałów i lekcji. Na zakończenie modułu przewidziana jest możliwość wykonania testu podsumowującego, którego zdanie uprawnia do pobrania certyfikatu o ukończonym kursie.

Materiały e-learningowe zostały przygotowane w ramach Projektu „Profesjonalizacja kadr w zamówieniach publicznych” realizowanego ze środków EFS w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020.

[Szkolenia e-learningowe UZP](#)

PUBLIKACJE I MATERIAŁY EDUKACYJNE

Pakiet dobrych praktyk w zakresie społecznych i środowiskowych kryteriów oceny ofert

W lutym 2023 r. na stronie internetowej UZP opublikowano pakiet dobrych praktyk w zakresie stosowania zrównoważonych kryteriów oceny ofert w ramach zamówień publicznych. Składa się on z trzech odrębnych opracowań:

- Społeczne i środowiskowe kryteria oceny ofert - pakiet dobrych praktyk – wprowadzenie,
- Dobre praktyki w zakresie społecznych kryteriów oceny ofert,
- Dobre praktyki w zakresie środowiskowych kryteriów oceny ofert.

W materiałach oprócz omówienia stosownych podstaw prawnych dotyczących kryteriów oceny ofert wynikających z ustawy Prawo zamówień publicznych, prezentacji orzecznictwa, w tym orzecznictwa Krajowej Izby Odwoławczej, w zakresie dopuszczalności formułowania określonych kryteriów w postępowaniach o udzielenie zamówienia, znalazły się liczne

przykłady ilustrujące możliwości uwzględnienia aspektów społecznych lub środowiskowych w ramach kryteriów oceny ofert.

Materiał jest dostępny na stronie internetowej UZP pod adresem:

<https://www.gov.pl/web/uzp/pakiet-dobrych-praktyk-w-zakresie-spoecznych-i-srodowiskowych-kryteriow-oceny-ofert>

Przewodnik po procedurach udzielania zamówień publicznych w Niemczech

Na początku marca 2023 r. Urząd Zamówień Publicznych opublikował na swojej stronie Przewodnik po procedurach udzielania zamówień publicznych w Niemczech.

Przewodnik zawiera kluczowe informacje w procesie ubiegania się o zamówienia publiczne w Niemczech. Opracowany materiał dostarcza wiedzy m.in. na temat regulacji w obszarze zamówień publicznych w odniesieniu do zamówień powyżej, jak i poniżej unijnych kwot progowych, sposobów opisu przedmiotu zamówienia z uwzględnieniem rodzaju zamówienia, trybów udzielenia zamówienia, a także dostarcza praktycznej wiedzy nt. komunikacji na linii wykonawca-zamawiający, sposobu składania ofert i ich oceny, warunków umownych oraz środków ochrony prawnej. Odbiorcy znajdą również w materiale tłumaczenia robocze dwóch dokumentów: Ogólnych warunków umów o wykonanie robót budowlanych (VOB/B) oraz Wytycznych dotyczących przeprowadzenia procedury prekwalfikacji przedsiębiorstw budowlanych.

Opracowanie jest skierowane nie tylko do przedsiębiorców, którzy mają już doświadczenie w tym zakresie, lecz przede wszystkim do tych zamierzających dopiero rozpocząć działalność na innych rynkach zamówień publicznych.

Opracowanie Przewodnika po procedurach udzielania zamówień publicznych w Niemczech wynika z realizacji przez Urząd Zamówień Publicznych działań w ramach Polityki zakupowej państwa.

[Przewodnik po procedurach udzielania zamówień publicznych w Niemczech](#)

Przewodnik po procedurach udzielania zamówień publicznych w Republice Czeskiej

Kolejnym poradnikiem dotyczącym zagranicznych systemów zamówień publicznych przygotowanym przez Urząd Zamówień Publicznych i opublikowanym również w marcu 2023 r. na stronie internetowej jest Przewodnik po procedurach udzielania zamówień publicznych w Republice Czeskiej.

Przewodnik poświęcony jest w głównej mierze zagadnieniu praktycznego uczestnictwa w czeskich postępowaniach z punktu widzenia polskiego wykonawcy. Prezentuje kluczowe informacje dotyczące obowiązujących regulacji prawnych, najważniejszych zasad, procedur udzielania zamówień zarówno o wartości powyżej progów unijnych, jak i poniżej tych progów. Dokonuje analizy warunków udziału w postępowaniu i przede wszystkim opisuje krok po kroku proces ubiegania się o zamówienie publiczne od momentu opublikowania ogłoszenia poprzez analizę dokumentacji przetargowej, złożenie oferty i jej ocenę, aż do zawarcia umowy lub skorzystania z dostępnych procedur odwoławczych.

Opracowanie Przewodnika po procedurach udzielania zamówień publicznych w Republice Czeskiej wynika z realizacji przez Urząd Zamówień Publicznych działań w ramach Polityki zakupowej państwa.

[Przewodnik po procedurach udzielania zamówień publicznych w Republice Czeskiej](#)

OPINIE PRAWNE

Zaświadczenie wydawane przez e-Urząd Skarbowy jako podmiotowy środek dowodowy na potwierdzenie braku podstaw wykluczenia w zakresie art. 109 ust. 1 pkt 1 ustawy Pzp

Stosownie do art. 109 ust. 1 pkt 1 ustawy Pzp, z postępowania o udzielenie zamówienia zamawiający może wykluczyć wykonawcę, który naruszył obowiązki dotyczące płatności podatków, opłat lub składek na ubezpieczenia społeczne lub zdrowotne, z wyjątkiem przypadku, o którym mowa w art. 108 ust. 1 pkt 3 Pzp, chyba że wykonawca odpowiednio przed upływem terminu do składania wniosków o dopuszczenie do udziału w postępowaniu albo przed upływem terminu składania ofert dokonał płatności należnych podatków, opłat lub składek na ubezpieczenia społeczne lub zdrowotne wraz z odsetkami lub grzywnami lub zawarł wiążące porozumienie w sprawie spłaty tych należności.

Zgodnie z § 2 ust. 1 pkt 4 rozporządzenia Ministra Rozwoju, Pracy i Technologii z dnia 30 grudnia 2020 r. w sprawie podmiotowych środków dowodowych oraz innych dokumentów lub oświadczeń, jakich może żądać zamawiający od wykonawcy (Dz. U. z 2020 r., poz. 2415), zwanego dalej: „rozporządzeniem w sprawie dokumentów”, w celu potwierdzenia braku podstaw wykluczenia wykonawcy z udziału w postępowaniu o udzielenie zamówienia publicznego w zakresie art. 109 ust. 1 pkt 1 ustawy Pzp, zamawiający może żądać zaświadczenia właściwego naczelnika urzędu skarbowego potwierdzającego, że wykonawca nie zalega z opłacaniem podatków i opłat, wystawionego nie wcześniej niż 3 miesiące przed jego złożeniem, a w przypadku zalegania z opłacaniem podatków lub opłat wraz z zaświadczeniem zamawiający żąda złożenia dokumentów potwierdzających, że odpowiednio przed upływem terminu składania wniosków o dopuszczenie do udziału w postępowaniu albo przed upływem terminu składania ofert wykonawca dokonał płatności należnych podatków lub opłat wraz z odsetkami lub grzywnami lub zawarł wiążące porozumienie w sprawie spłaty tych należności.

Na mocy ustawy z dnia 8 czerwca 2022 r. o zmianie niektórych ustaw w celu automatyzacji załatwiania niektórych spraw przez Krajową Administrację Skarbową (Dz. U. z 2022 r., poz. 1301) wprowadzono elektroniczne doręczanie i automatyzację procesu wydawania

zaświadczeń przy pomocy konta w e-Urzędzie Skarbowym. Z treści art. 306ka ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. *Ordynacja podatkowa* (Dz. U. z 2022 r., poz. 2651) wynika, że w przypadku gdy zaświadczenia są generowane automatycznie w e-Urzędzie Skarbowym, przepisy działu dotyczącego wydawania zaświadczeń (Dział VIII A Zaświadczenia ustawy Ordynacja podatkowa) stosuje się odpowiednio.

Ponadto zgodnie z art. 35c ust. 1 ustawy z dnia 16 listopada 2016 r. *o Krajowej Administracji Skarbowej* (Dz. U. z 2022 r., poz. 813 ze zm.) Szef Krajowej Administracji Skarbowej wydaje pisma generowane automatycznie w e-Urzędzie Skarbowym. Zgodnie natomiast z ust. 4 ww. przepisu, załatwienie sprawy w e-Urzędzie Skarbowym jest równoznaczne z załatwieniem sprawy przez organ KAS właściwy do jej załatwienia. Z kolei zgodnie z art. 18 ustawy o Krajowej Administracji Skarbowej, naczelnicy urzędu skarbowego są organami pomocniczymi Szefa Krajowej Administracji Skarbowej, przy pomocy której Szef KAS wykonuje ustawowe zadania, w tym wydawanie zaświadczeń.

Dodatkowo, jak podano w komunikacie wydanym przez Krajową Izbę Skarbową, *„zaświadczenia elektroniczne powinny być traktowane na równi z dokumentami papierowymi. Dokument elektroniczny (plik) pobrany z e-US ma taką samą moc prawną jak tradycyjny dokument papierowy. Zaświadczenie doręczane na konto podatnika w serwisie opatrzone jest kwalifikowaną pieczęcią elektroniczną Szefa Krajowej Administracji Skarbowej lub kwalifikowanym podpisem elektronicznym przez upoważnionego pracownika urzędu skarbowego.¹”*

W świetle powyższego zasadne jest przyjęcie, że dokument elektroniczny wydany w e-Urzędzie Skarbowym jest równoznaczny z dokumentem wydanym przez właściwego naczelnika urzędu skarbowego. Podkreślić należy, że literalne brzmienie § 2 ust. 1 pkt 4 rozporządzenia w sprawie dokumentów wskazuje na konieczność wydania zaświadczenia, dotyczącego niezalegania z opłacaniem podatków i opłat, przez właściwego naczelnika urzędu skarbowego. Jednakże takie brzmienie ww. przepisu nie wyklucza możliwości uznania dokumentu wydanego przez Szefa Krajowej Administracji Skarbowej (jak w przypadku

¹ https://www.kis.gov.pl/wiadomosci/aktualnosc/Zaświadczenie_wydane_w_e-Urzedzie_Skarbowym_to_dokument_elektroniczny

dokumentów uzyskiwanych za pomocą konta w e-Urzędzie Skarbowym), skoro załatwienie sprawy w e-Urzędzie Skarbowym jest równoznaczne z załatwieniem sprawy przez KAS, którego organami pomocniczymi są naczelnicy urzędu skarbowego. Zatem zarówno zaświadczenie wydane przez Szefa Krajowej Administracji Skarbowej, jak i naczelnika urzędu skarbowego, potwierdza informacje dotyczące niezalegania z opłacaniem podatków i opłat dotyczących danego wykonawcy.

Tym samym za dopuszczalne uznać należy złożenie zaświadczenia wydanego w formie dokumentu elektronicznego przez e-Urząd Skarbowy jako podmiotowego środka dowodowego na potwierdzenie braku podstaw wykluczenia w zakresie art. 109 ust. 1 pkt 1 ustawy Pzp w postępowaniu o udzielenie zamówienia publicznego.

KONTROLA UDZIELANIA ZAMÓWIEŃ PUBLICZNYCH

Rażąco niska cena w zamówieniach publicznych

Zgodnie z art. 224 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 11 września 2019 r. Prawo zamówień publicznych (t.j. Dz. U. z 2022 r., poz. 1710 ze zm.), jeżeli zaoferowana cena lub koszt, lub ich istotne części składowe, wydają się rażąco niskie w stosunku do przedmiotu zamówienia lub budzą wątpliwości zamawiającego co do możliwości wykonania przedmiotu zamówienia zgodnie z wymaganiami określonymi w dokumentach zamówienia lub wynikającymi z odrębnych przepisów, zamawiający żąda od wykonawcy wyjaśnień, w tym złożenia dowodów w zakresie wyliczenia ceny lub kosztu, lub ich istotnych części składowych.

W przypadku gdy cena całkowita oferty złożonej w terminie jest niższa o co najmniej 30% od:

- 1) wartości zamówienia powiększonej o należny podatek od towarów i usług, ustalonej przed wszczęciem postępowania lub średniej arytmetycznej cen wszystkich złożonych ofert niepodlegających odrzuceniu na podstawie art. 226 ust. 1 pkt 1 i 10, zamawiający zwraca się o udzielenie wyjaśnień, o których mowa w ust. 1, chyba że rozbieżność wynika z okoliczności oczywistych, które nie wymagają wyjaśnienia;
- 2) wartości zamówienia powiększonej o należny podatek od towarów i usług, zaktualizowanej z uwzględnieniem okoliczności, które nastąpiły po wszczęciu postępowania, w szczególności istotnej zmiany cen rynkowych, zamawiający może zwrócić się o udzielenie wyjaśnień, o których mowa w ust. 1.

Z treści ust. 1 wynika, że zamawiający żąda od wykonawcy wyjaśnień, w tym złożenia dowodów w zakresie wyliczenia ceny lub kosztu, lub ich istotnych części składowych, w sytuacji gdy:

- powyższe wydają się rażąco niskie w stosunku do przedmiotu zamówienia,
- zamawiający powziął wątpliwości do możliwości wykonania przedmiotu zamówienia zgodnie z wymaganiami określonymi w dokumentach zamówienia.

Poczynając od zdefiniowania pojęcia „ceny” w art. 7 pkt 1 ustawy Pzp, poprzez odesłanie do ustawy z dnia 9 maja 2014 r. o informowaniu o cenach towarów i usług (t.j. Dz. U. z 2019 r.,

poz. 178), cena jest to wartość wyrażona w jednostkach pieniężnych, którą kupujący jest obowiązany zapłacić przedsiębiorcy za towar lub usługę.

Zarówno przepisy dyrektyw Unii Europejskiej, jak i polski ustawodawca nie precyzuje pojęcia rażąco niskiej ceny. Posiłkując się słownikiem języka polskiego PWN, „rażący” oznacza „rzucający się w oczy”.

Sięgając do orzecznictwa, należy przywołać wyrok Sądu Okręgowego w Katowicach z dnia 28.04.2008 r., sygn. akt XIX Ga 128/08, który dokonał wykładni językowej pojęcia rażąco niskiej ceny, wskazując, iż *„punktem odniesienia do określenia jest przedmiot zamówienia i przyjmując można, że cena rażąco niska, to taka która jest nierealistyczna, niewiarygodna w porównaniu do cen rynkowych podobnych zamówień i ewentualnie innych ofert złożonych w toku postępowania o udzielenie zamówienia publicznego”*.

Jak wynika z ust. 2 pkt 1, punktem odniesienia w przypadku występowania rażąco niskiej ceny jest wartość przedmiotu zamówienia. Przywołany przepis wskazuje dwie okoliczności, do których należałoby odnieść określony próg 30 % ceny całkowitej oferty, tj. wartość zamówienia powiększoną o należny podatek od towarów i usług oraz średnia arytmetyczna cen wszystkich ofert niepodlegających odrzuceniu na podstawie art. 226 ust. 1 pkt 1 i 6 ustawy Pzp. Oznacza to, iż w każdym przypadku, gdy wystąpi co najmniej jedna z powyższych okoliczności, zamawiający będzie zobligowany do wezwania wykonawcy do złożenia wyjaśnień w zakresie oferowanej ceny.

Dodać należy, iż w przypadku badania rażąco niskiej ceny w odniesieniu do średniej arytmetycznej cen wszystkich ofert, zamawiający badając nie bierze pod uwagę ofert złożonych po terminie oraz zawierających błędy w obliczeniu ceny lub kosztu, tj. odrzuconych na podstawie art. 226 ust. 1 pkt 1 i 6 ustawy Pzp.

Warto podkreślić, iż powyższy przepis zwalnia zamawiającego z obowiązku żądania wyjaśnień, jeżeli rozbieżności wynikają z okoliczności oczywistych, niewymagających wyjaśnienia. Ma to miejsce w przypadku faktów i zdarzeń dostrzeżonych przez zamawiającego od razu, bez konieczności przeprowadzania analizy oraz badania innych okoliczności.

Natomiast, ust. 2 pkt 2 stanowi o uprawieniu zamawiającego do żądania wyjaśnień, w sytuacji gdy wartość zamówienia powiększona o podatek VAT została zaktualizowana z uwzględnieniem okoliczności, które nastąpiły po wszczęciu postępowania. Dotyczy to w szczególności istotnej zmiany cen rynkowych, ale i innych okoliczności, których ustawodawca nie precyzuje, pozostawiając w tym zakresie katalog otwarty.

Należy nadmienić, iż wątpliwości zamawiającego mogą dotyczyć również wyjaśnień dotyczących istotnych części składowych ceny lub kosztu, w sytuacji gdy powyższe wydają się rażąco niskie w stosunku do przedmiotu zamówienia. Przyjmując językowe rozumienie pojęcia „istotnych części składowych” prezentowane przez Sąd Okręgowy w Warszawie - XXIII Wydział Gospodarczy Odwoławczy w Wyroku z dnia 3 stycznia 2018 r. sygn. akt: XXIII Ga 1547/17, jest to część, która w znacznym stopniu, bardziej niż inne składniki doprowadza do powstawania kosztów po stronie wykonawcy. Obowiązek wyjaśniania ceny istotnego składnika zamówienia powstaje zawsze aktualny wtedy, gdy jego cena budzi wątpliwości. W przeciwieństwie od ceny całkowitej nie ma jednak zastosowania przepis o 30-procentowej różnicy od wskazanych wartości w ofertach pozostałych wykonawców. Skutkiem braku wiarygodnego wyjaśnienia ceny składowej będzie uznanie, że wywarła ona wpływ na cenę całkowitą, skutkując jej rażąco niskim charakterem.

Z powyższego wynika, iż zamawiający może powziąć wątpliwości co do występowania rażąco niskiej ceny nie tylko na podstawie całościowej ceny oferty, ale także analizując koszty oraz poszczególne, istotne części składowe, które wydają się rażąco niskie w stosunku do przedmiotu zamówienia.

Warto nadmienić, iż użyte przez ustawodawcę sformułowanie „zamawiający żąda” wskazuje na obowiązek zamawiającego wezwania do złożenia wyjaśnień dotyczących występowania rażąco niskiej ceny. Biorąc pod uwagę treść artykułu, już samo podejrzenie zamawiającego rażącego zaniżenia ceny oraz obawa wykonania przedmiotu zamówienia niezgodnie z wymaganiami określonymi w dokumentach zamówienia, stwarza obowiązek zweryfikowania oferty.

Zamawiający wzywając wykonawcę do złożenia wyjaśnień jest zobowiązany do precyzyjnego określenia swoich wątpliwości. Ma to na celu umożliwienie wykonawcy dokonania dokładnego odniesienia się do powstałych po stronie zamawiającego wątpliwości, w tym konkretnych pytań.

Zgodnie z ustępem 5, obowiązek wykazania, że oferta nie zawiera rażąco niskiej ceny lub kosztu spoczywa na wykonawcy. Oznacza to, że to na wykonawcy spoczywa ciężar dowodu. Jednocześnie należy wskazać, iż domniemanie zaoferowania rażąco niskiej ceny jest wzruszalne, dlatego też staranne wyjaśnienie okoliczności stwarzających wątpliwość, a także przedstawienie dowodów, uzasadniających wysokość ceny lub kosztu, zaważą na uznaniu wyjaśnień złożonych przez wykonawcę.

W tym miejscu należy wskazać, iż kilkukrotne składanie wyjaśnień przez wykonawcę w przedmiotowym zakresie jest możliwe tylko w sytuacji, gdy zamawiający wystosował niekonkretne wezwanie, niezawierające wyartykułowanych wątpliwości zamawiającego. Zgodnie z wyrokiem Sądu Okręgowego w Warszawie z dnia 10 czerwca 2016 r. o sygn. akt: XXIII Ga 451/16, jedynie w przypadku, gdy wezwanie zamawiającego jest niepełne, jak również obarczone brakiem precyzji, dopuszczalne jest złożenie kolejnych wyjaśnień przez wykonawcę.

Te powtórne wyjaśnienia odnoszą się do wątpliwości zamawiającego, które nie były wyartykułowane w pierwotnym wezwaniu lub były wyartykułowane w sposób bardzo ogólnikowy, nieściśły, co oznacza, iż były to wątpliwości „uniemożliwiające” oferentowi prawidłowe wypełnienie obowiązku ustawowego wykazania, iż jego oferta nie zawiera rażąco niskiej ceny.

Zgodnie z ust. 3 wyjaśnienia, o których mowa w ust. 1, mogą dotyczyć w szczególności:

- 1) zarządzania procesem produkcji, świadczonych usług lub metody budowy;
- 2) wybranych rozwiązań technicznych, wyjątkowo korzystnych warunków dostaw, usług albo związanych z realizacją robót budowlanych;
- 3) oryginalności dostaw, usług lub robót budowlanych oferowanych przez wykonawcę;
- 4) zgodności z przepisami dotyczącymi kosztów pracy, których wartość przyjęta do ustalenia ceny nie może być niższa od minimalnego wynagrodzenia za pracę albo minimalnej stawki godzinowej, ustalonych na podstawie przepisów ustawy z dnia 10 października 2002 r. o minimalnym wynagrodzeniu za pracę (Dz. U. z 2018 r., poz. 2177 oraz z 2019 r. poz. 1564) lub przepisów odrębnych właściwych dla spraw, z którymi związane jest realizowane zamówienie;
- 5) zgodności z prawem w rozumieniu przepisów o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej;
- 6) zgodności z przepisami z zakresu prawa pracy i zabezpieczenia społecznego, obowiązującymi w miejscu, w którym realizowane jest zamówienie;
- 7) zgodności z przepisami z zakresu ochrony środowiska;
- 8) wypełniania obowiązków związanych z powierzeniem wykonania części zamówienia podwykonawcy.

Ustawodawca, w nawiązaniu do art. 69 ust. 2 dyrektywy klasycznej, w powyższym przepisie zawarł otwarty katalog czynników mających wpływ na wysokość ceny lub kosztu, których

może dotyczyć wezwanie do złożenia wyjaśnień, a także wyjaśnienia wykonawcy. Jest to wskazówka, która ma za zadanie ułatwić sformułowanie treści wezwania przez zamawiającego oraz treści wyjaśnień składanych przez wykonawcę.

Należy pamiętać, iż w przypadku wystąpienia podejrzenia rażąco niskiej ceny zamówienia, którego przedmiotem są roboty budowlane lub usługi, zamawiający ma obowiązek żądania wyjaśnień w zakresie zgodności z przepisami dotyczącymi kosztów pracy, których wartość przyjęta do ustalenia ceny nie może być niższa od minimalnego wynagrodzenia za pracę albo minimalnej stawki godzinowej, ustalonych na podstawie przepisów ustawy z dnia 10 października 2002 r. o minimalnym wynagrodzeniu za pracę (Dz.U. z 2018 r., poz. 2177 oraz z 2019 r. poz. 1564) lub przepisów odrębnych właściwych dla spraw, z którymi związane jest realizowane zamówienie oraz zgodności z przepisami z zakresu prawa pracy i zabezpieczenia społecznego, obowiązującymi w miejscu, w którym realizowane jest zamówienie. Powyższe określa, że wyjaśnienia wykonawcy złożone w odpowiedzi na takie wezwanie będą zawierały co najmniej argumenty dotyczące wyliczenia kosztów pracy, jak również zgodności z przepisami z zakresu prawa pracy i zabezpieczenia społecznego. Sprowadza się to do tego, iż żądanie przez zamawiającego wyjaśnień w powyższym zakresie stanowi minimalny zakres żądanych wyjaśnień. W związku z tym, iż katalog czynników wpływających na cenę jest otwarty, zamawiający ma prawo do żądania wyjaśnień w zakresie wskazanym w art. 224 ust. 3 ustawy Pzp, a także nieujętych w powyższym artykule.

Zgodnie ust. 6, odrzuceniu, jako oferta z rażąco niską ceną lub kosztem, podlega oferta wykonawcy, który nie udzielił wyjaśnień w wyznaczonym terminie, lub jeżeli złożone wyjaśnienia wraz z dowodami nie uzasadniają podanej w ofercie ceny lub kosztu.

Oznacza to, iż zamawiający żądając od wykonawcy wyjaśnień wyznacza mu termin na ich złożenie. W świetle powyższego, wykonawca jest zobowiązany do dotrzymania oznaczonego terminu i przedłożenia wyjaśnień wraz z dowodami, które uzasadniają podaną w ofercie cenę lub koszt. Jeśli wykonawca nie udowodni zamawiającemu, iż cena lub koszt nie zawierają rażąco niskiej ceny lub nie przedłoży wyjaśnień w wyznaczonym terminie, zamawiający będzie zobowiązany do odrzucenia oferty. Ustawodawca założył, iż wykonawcy biorący udział w postępowaniach o udzielenie zamówienia są profesjonalistami, a to oznacza, że wymaga od nich, że przedłożone wyjaśnienia nacechowane będą podwyższonym miernikiem staranności. Niedopełnienie tego wymogu, wywiera negatywne skutki niewykazania swoich twierdzeń, co w konsekwencji prowadzi do odrzucenia takiej oferty, z uwagi na rażąco niską cenę lub koszt.

Nadmienić należy, iż odrzucenie oferty na podstawie art. 226 ust. 1 pkt 8 ustawy Pzp, może nastąpić jedynie po uprzednim przeprowadzeniu postępowania wyjaśniającego, mającego na celu obalenie domniemania wystąpienia rażąco niskiej ceny lub kosztu.

Za niezłożenie wyjaśnień uważane jest również udzielenie lakonicznych wyjaśnień, które nie doprowadziły do obalenia domniemania rażąco niskiej ceny.

Poniżej przedstawiono przykłady stwierdzonych naruszeń ustawy Pzp w postępowaniu o udzielenie zamówienia publicznego:

Przykład nr 1 (KU/2/22/DKZP)

Naruszenie art. 61 ust. 1, art. 20 ust. 1, art. 16 ust. 1 oraz art. 224 ust. 6 ustawy Pzp, poprzez zastosowanie w przedmiotowym postępowaniu niedopuszczalnego środka komunikacji między Zamawiającym a wykonawcą, tj. formy telefonicznej w zakresie wyrażenia zgody na przedłużenie terminu złożenia wyjaśnień w zakresie rażąco niskiej ceny oraz zaniechanie odrzucenia oferty wykonawcy z uwagi na złożenie wyjaśnień dotyczących ceny oferty po upływie pierwotnego terminu wskazanego w wezwaniu.

Z analizy dokumentacji postępowania wynika, iż pismem z dnia 20.10.2021 r. Zamawiający, działając na podstawie art. 224 ust. 1 w zw. z art. 224 ust. 2 i 4 ustawy Pzp zwrócił się m.in. do wykonawcy X o udzielenie wyjaśnień dotyczących wyliczenia ceny oferty. Ww. wyjaśnień należało udzielić w terminie do dnia 22.10.2021 r. godz. 14.00. W dniu 22.10.2021 r. godz. 13.59 ww. wykonawca zwrócił się do Zamawiającego z prośbą o przedłużenie terminu na złożenie przedmiotowych wyjaśnień do dnia 22.10.2021 r. godzina. 16.00.

Z przedłożonej przez Zamawiającego korespondencji mailowej wynika, iż wniosek ww. wykonawcy został przekazany przez (...) do: (...) w dniu 22.10.2021 r. godz. 14.04, a zatem już po upływie pierwotnego terminu na złożenie wyjaśnień w zakresie rażąco niskiej ceny. W treści wiadomości wskazano: „(...) Wykonawca X przesłał prośbę wraz z uzasadnieniem (e-mail poniżej) o wydłużenie terminu do godz. 16:00 w dniu dzisiejszym na złożenie wyjaśnień w zakresie RNC. Prośba o informację czy wyrażacie zgodę na przedłużenie wskazanego terminu?”. Z dalszej części wewnętrznej korespondencji wynika, iż (...) po upływie pierwotnego terminu na złożenie ww. wyjaśnień, w dniu 22.10.2021 r. godz. 14.24 wyraziła zgodę na przedłożenie wyjaśnień do dnia 22.10.2021 r. godz. 16.00.

Pismem z dnia 28.01.2022 r. Prezes Urzędu zwrócił się do Zamawiającego z prośbą o uzasadnienie dokonania ww. czynności Zamawiającego, tj. wyrażenia zgody na przedłużenie

terminu do złożenia wyjaśnień w zakresie rażąco niskiej ceny już po upływie pierwotnego terminu wskazanego w wezwaniu w kontekście zasady uczciwej konkurencji i równego traktowania wykonawców oraz pisemności.

W dniu 01.02.2022 r. Zamawiający wyjaśnił, iż: „Zamawiający informuje, iż dopuszczalne jest wyrażenie zgody na przedłużenie pierwotnego terminu na złożenie wyjaśnień na podstawie art. 90 ust. 1 ustawy Pzp, pod warunkiem, że wniosek wykonawcy został złożony przed upływem pierwotnego terminu na złożenie wyjaśnień.

Wniosek Wykonawcy wpłynął przed upływem pierwotnego terminu na złożenie wyjaśnień. Ponadto we wniosku Wykonawca wskazał uzasadnienie swojej prośby o przedłużenie terminu na złożenie wyjaśnień: „W związku z nieplanowaną nieobecnością osób, które odpowiadają po stronie (...) za komunikację w sprawach przetargu dokonywaną poprzez Platformę Zakupową (...), prosimy o przedłużenie terminu na udzielenie wyjaśnień dotyczących ew. rażąco niskiej ceny w odniesieniu do części IV, VIII i IX zamówienia do godziny 16.00 w dniu dzisiejszym”.

W związku z powyższym w pierwotnym terminie wskazanym na złożenie wyjaśnień, na prośbę Wykonawcy telefonicznie - ze względu na brak możliwości czasowej sporządzenia pisma przed upływem terminu - Zamawiający wyraził zgodę Wykonawcy na przedłużenie tego terminu do godz. 16:00.

Ponadto Zamawiający informuje, że ww. zgoda wyrażona w mailu z godz. 14:24 jest tylko wewnętrzną korespondencją pomiędzy departamentami Zamawiającego, jednakże uzgodniona akceptacja została dokonana i przekazana Wykonawcy w pierwotnie wyznaczonym terminie na złożenie wyjaśnień. Wykonawca o godz. 15:47 złożył za pośrednictwem platformy zakupowej wymagane wyjaśnienia. Zgodnie z wyrokiem KIO z dnia 12 października 2017 r. (sygn. akt KIO 2035/17): „Jak też zauważono powyżej, przedłużenie terminu wyznaczonego w wezwaniu, czy to z art. 26 ust. 1/ust. 2, czy też z art. 26 ust. 3 ustawy Prawo zamówień publicznych przed upływem tego terminu, z formalnego punktu widzenia nie jest ponownym wezwaniem, ale zmianą pierwotnego wezwania (pod warunkiem, że zostanie dokonane przed upływem wyznaczonego terminu).

Takie działanie było jednoznacznie dopuszczane przez orzecznictwo i piśmiennictwo (w tamtym okresie w ramach art. 26 ust. 3 ustawy Prawo zamówień publicznych, gdyż wezwań z art. 26 ust. 1 i ust. 2 nie było - jednak obecnie zasadę tę można stosować także do innych rodzajów wezwań do przedstawienia dokumentów). Z logicznego punktu widzenia jest to

konieczne dla zachowania elastyczności działań zamawiającego i wykonawców, gdyż w postępowaniu mogą zaistnieć różne okoliczności nieprzewidziane przez zamawiającego przy wyznaczaniu terminu w wezwaniu".

Zgodnie z wyrokiem KIO z 14 października 2008 r. (sygn. akt KIO 1048/08): „termin na uzupełnianie dokumentów lub oświadczeń może być przedłużany przez zamawiającego. Decyzja o przedłużeniu terminu także jest również swobodną decyzją zamawiającego."

Powyższe potwierdza również wyrok KIO z dnia 14 grudnia 2017 r. (sygn. akt KIO 2500/17): „w uzasadnionych okolicznościach wykonawca może wystąpić do Zamawiającego z wnioskiem o przedłużenie terminu na złożenie dokumentów. Zamawiający nie może odmówić uwzględnienia takiego wniosku, jeśli powołane okoliczności będą wiarygodne i obiektywne".

Zmiana uprzednio wyznaczonego terminu na uzupełnienie dokumentów byłaby niedopuszczalna w przypadku jego upływu. Natomiast zgodnie z powyższym Wniosek o przedłużenie terminu był złożony przed upływem pierwotnego terminu na złożenie wyjaśnień. Ponadto Wykonawca X był w cz. IV jedynym Wykonawcą wezwanym do złożenia wyjaśnień rażąco niskiej ceny.

W związku z powyższym Zamawiający nie narusza zasady uczciwej konkurencji czy też równego traktowania wykonawców, jeżeli wydłuża termin na uzupełnienie dokumentów przed jego upływem jak to miało miejsce w przypadku wyrażonej przez Zamawiającego zgodnie na prośbę Wykonawcy X, która wpłynęła w pierwotnym terminie i w/w Wykonawca był jedynym wezwanym do złożenia wyjaśnień w powyższym zakresie.

W opinii Zamawiającego jego działania powinny zmierzać do wyboru najkorzystniejszej oferty, a nie eliminacji poszczególnych wykonawców poprzez np. wykluczenie ich z postępowania wskutek wyznaczenia im krótkiego terminu na uzupełnienie brakujących czy też błędnych dokumentów, ale też np. poprzez odmowę przesunięcia tego terminu. Biorąc pod uwagę, że celem przeprowadzenia postępowania jest jego pozytywne zakończenie poprzez wybór oferty najkorzystniejszej oraz zawarcie umowy, nic nie stoi na przeszkodzie, aby zamawiający wydłużył omawiany termin na prośbę wykonawcy. Przy wyznaczaniu terminu na złożenie dokumentów należy brać pod uwagę nie tylko minimalne terminy wskazane w p.z.p., ale również takie czynniki jak np. skąd są konkretni wykonawcy, jakich dokumentów zamawiający wymaga, czy chociażby fakt, że postępowanie jest prowadzone w okresie urlopowym w większości firm i instytucji.

Wyrażenie zgody na przedłużenie terminu na złożenie wyjaśnień w zakresie RNC w ocenie

Zamawiającego nie naruszyło zasad udzielania zamówień publicznych, ponieważ wykonawca złożył wniosek o przedłużenie terminu przed upływem pierwotnego terminu na złożenie wyjaśnień. Wniosek wykonawcy Zamawiający otrzymał zaledwie chwilę przed upływem pierwotnego terminu na założenie wyjaśnień (o godz. 13:59) i tym samym nie był już w stanie ze względu na czas sporządzić odpowiedź do godz. 14:00. Ponadto wykonawca złożył wyjaśnienia tego samego dnia oraz wykonawca był jedynym wezwanym do złożenia wyjaśnień w powyższym zakresie w tej części zamówienia. Zamawiający uznał, że zasadne oraz zgodne z zasadami równego traktowania wykonawców oraz uczciwej konkurencji, będzie przyjęcie wyjaśnień Wykonawcy które wpłynęły w terminie, a nie odrzucanie jego oferty."

W tym miejscu należy wskazać, że zgodnie z art. 20 ust. 1 ustawy Pzp postępowanie o udzielenie zamówienia, z zastrzeżeniem wyjątków przewidzianych w ustawie, prowadzi się pisemnie. Powyższe zatem oznacza, iż Zamawiający zobligowany jest do stosowania w postępowaniu takich środków przekazu, które zapewniają wyrażenie informacji przy użyciu wyrazów, cyfr lub innych znaków pisarskich, które można odczytać i powielić, w tym przekazać przy użyciu środków komunikacji elektronicznej. Zasada pisemności stanowi wsparcie dla realizacji zasady przejrzystości postępowania, ale także dla pozostałych fundamentalnych dla postępowania o udzielenie zamówienia publicznego zasad: zachowania uczciwej konkurencji i równego traktowania wykonawców. Wyjątkiem od zasady pisemności jest komunikacja ustna dopuszczona w okolicznościach wymienionych w art. 61 ust. 2 ustawy Pzp. Przepis ten uznaje dopuszczalność komunikacji ustnej w toku negocjacji lub dialogu oraz w odniesieniu do informacji, które nie są istotne, w szczególności nie dotyczą ogłoszenia o zamówieniu lub dokumentów zamówienia, wniosków o dopuszczenie do udziału w postępowaniu lub konkursie, potwierdzenia zainteresowania, ofert lub prac konkursowych, o ile treść takiej komunikacji ustnej jest udokumentowana. Nie ulega wątpliwości, iż wezwania kierowane przez Zamawiającego do wykonawców, jak również zmiany terminów udzielenia wyjaśnień/uzupełnienia dokumentów, w tym także odpowiedzi wykonawców na ww. wezwania, stanowią informacje istotne w postępowaniu i w ramach ww. komunikacji nie jest dopuszczalna forma ustna, w tym telefoniczna. Zgodnie z art. 16 pkt 1 ustawy Pzp Zamawiający przygotowuje i przeprowadza postępowanie o udzielenie zamówienia w sposób zapewniający zachowanie uczciwej konkurencji oraz równe traktowanie wykonawców. Zatem, Zamawiający może samodzielnie lub na wniosek wykonawcy przedłużyć termin na złożenie

wyjaśnień/dokumentów, ale powinno to nastąpić przez upływem pierwotnego terminu wskazanego w wezwaniu. Zmiana uprzednio wyznaczonego terminu na złożenie wyjaśnień jest bowiem niedopuszczalna w przypadku jego upływu. Prezes Urzędu nie kwestionuje zatem możliwości zmiany terminu złożenia wyjaśnień, wskazuje natomiast, że taka zgoda winna być przez Zamawiającego udzielona przed upływem uprzednio wyznaczonego terminu, z zachowaniem odpowiednich środków komunikacji elektronicznej. Tym samym dla skuteczności działań Zamawiającego istotny jest nie tylko wpływ wniosku wykonawcy w pierwotnym terminie, ale także udzielenie ewentualnej zgody przez Zamawiającego w tym terminie, przy czym powyższa zgoda powinna być wyrażona przy użyciu wyrazów, cyfr lub innych znaków pisańskich, które można odczytać i powielić, w tym przekazać wykonawcy przy użyciu środków komunikacji elektronicznej. W przedmiotowej sprawie Zamawiający argumentuje, iż udzielił zgody na przedłużenie terminu do złożenia wyjaśnień do godz. 16.00 telefonicznie ze względu na brak możliwości czasowej sporządzenia pisma przed upływem terminu. Z uwagi na fakt, iż zgodnie z art. 61 ust. 1 ustawy Pzp komunikacja w postępowaniu o udzielenie zamówienia i w konkursie, w tym składanie ofert, wniosków o dopuszczenie do udziału w postępowaniu lub konkursie, wymiana informacji oraz przekazywanie dokumentów lub oświadczeń między Zamawiającym a wykonawcą, z uwzględnieniem wyjątków określonych w ustawie, odbywa się przy użyciu środków komunikacji elektronicznej, jak również mając na uwadze podstawową zasadę udzielania zamówień, tj. zasadę pisemności, należy stwierdzić, iż przytaczana przez Zamawiającego rozmowa telefoniczna nie może być brana pod uwagę, w szczególności nie może być wiążąca w ramach przedmiotowego postępowania.

Tym samym Zamawiający dopuścił się naruszenia art. 61 ust. 1, art. 20 ust. 1 oraz art. 16 ust. 1 ustawy Pzp.

Należy zauważyć, iż wykonawca X zwrócił się do Zamawiającego z prośbą o przedłużenie terminu złożenia wyjaśnień w dniu 22.10.2021 r. godz. 13.59, tj. minutę przed upływem pierwotnego terminu. Wykonawca, jako podmiot profesjonalnie działający na rynku w danej branży, przy ubieganiu się o udzielenie zamówienia publicznego, ma obowiązek podejmowania działań w odpowiednim czasie, umożliwiającym zachowanie wskazanych w wezwaniach terminów. W związku z powyższym złożenie wniosku o przedłużenie terminu na udzielenie wyjaśnień w zakresie rażąco niskiej ceny powinno nastąpić z takim wyprzedzeniem, aby Zamawiający mógł udzielić odpowiedzi przed jego upływem, z

zachowaniem zasady pisemności oraz odpowiednich środków komunikacji elektronicznej, co w przedmiotowym postępowaniu nie miało miejsca. W świetle powyższego, wykonawca zobowiązany był do udzielenia wyjaśnień w zakresie rażąco niskiej ceny do dnia 22.10.2021 r. godz. 14.00, ponieważ przed upływem ww. terminu Zamawiający w sposób skuteczny i zgody z przepisami ustawy Pzp, tj. z zachowaniem zasady pisemności i użyciu środków komunikacji elektronicznej, nie przedłużył ww. terminu.

Zgodnie z art. 224 ust. 6 ustawy Pzp odrzuceniu jako oferta z rażąco niską ceną lub kosztem, podlega oferta wykonawcy, który nie udzielił wyjaśnień w wyznaczonym terminie, lub jeżeli złożone wyjaśnienia wraz z dowodami nie uzasadniają podanej w ofercie ceny lub kosztu.

Tym samym, zaniechanie odrzucenia oferty wykonawcy X z uwagi na brak złożenia wyjaśnień w zakresie rażąco niskiej ceny w terminie do dnia 22.10.2021 r. godz. 14.00, stanowi naruszenie art. 224 ust. 6 ustawy Pzp.

Zamawiający nie wniósł zastrzeżeń od informacji o wyniku przedmiotowej kontroli.

Przykład 2

(KU/176/21/DKZP)

Naruszenie art. 224 ust. 2 pkt 1 ustawy Pzp poprzez zaniechanie wezwania wykonawcy X do złożenia wyjaśnień w zakresie rażąco niskiej ceny.

Jak wynika z dokumentacji przedmiotowego postępowania, w części V zamówienia zamawiający ustalił wartość szacunkową zamówienia na kwotę 2.541.202,50 zł. Wskazana wartość szacunkowa powiększona o podatek VAT stanowi kwotę 3.125.679,08 zł brutto. Wykonawca X w ramach części V zamówienia zaoferował kwotę 1.507.153,44 zł brutto. Cena zaoferowana przez wykonawcę X jest więc o ponad 30% niższa od wartości szacunkowej zamówienia w zakresie części V zamówienia podanej przez zamawiającego.

Zgodnie z art. 224 ust. 2 pkt 1 ustawy Pzp, w przypadku gdy cena całkowita oferty złożonej w terminie jest niższa o co najmniej 30% od wartości zamówienia powiększonej o należny podatek od towarów i usług, ustalonej przed wszczęciem postępowania lub średniej arytmetycznej cen wszystkich złożonych ofert niepodlegających odrzuceniu na podstawie art. 226 ust. 1 pkt 1 i 10, zamawiający zwraca się o udzielenie wyjaśnień, o których mowa w ust. 1, chyba że rozbieżność wynika z okoliczności oczywistych, które nie wymagają wyjaśnienia.

W toku prowadzonej kontroli, pismem z dnia 14.01.2022 r. Departament Kontroli Zamówień Publicznych zwrócił się z prośbą do zamawiającego o złożenie wyjaśnień, czy wezwał

wykonawcę X na podstawie art. 224 ust. 2 pkt 1 ustawy Pzp, do złożenia wyjaśnień w zakresie zaoferowanej ceny, pod kątem rażąco niskiej ceny. W przypadku odpowiedzi twierdzącej, poproszono o uzupełnienie dokumentacji we wskazanym zakresie.

W odpowiedzi na powyższe, przy piśmie z dnia 20.01.2022 r. zamawiający wyjaśnił, że *„Zamawiający informuje, że odstąpił od wezwania Wykonawcy X do wyjaśnień w zakresie zaoferowanej ceny, pod kątem rażąco niskiej ceny zgodnie z art. 224 ust. 2 pkt 1 ustawy Pzp. W toku badania oferty złożonej przez Wykonawcę X, Zamawiający stwierdził, że oferta ta podlega odrzuceniu z innych przyczyn i w informacji o wyborze najkorzystniejszej oferty z dnia 17.11.2021 r. poinformował Wykonawców o jej odrzuceniu na podstawie art. 226 ust. 1 pkt 5 jako niezgodnej z warunkami zamówienia. Wyjaśnienie rażąco niskiej ceny przez Wykonawcę X nie miałyby więc wpływu na wynik postępowania, ponieważ oferta tego Wykonawcy, niezależnie od prawidłowości wyliczenia ceny, i tak podlegała odrzuceniu. Należy również zauważyć, że Wykonawca nie próbował zakwestionować ww. odrzucenia w drodze uruchomienia środków ochrony prawnej.”*

Mając na uwadze powyższe należy wskazać, że w procedurze o której mowa w art. 139 ustawy Pzp, tj. w procedurze odwróconej, zamawiający może najpierw dokonać badania i oceny ofert, a następnie dokonać kwalifikacji podmiotowej wykonawcy, którego oferta została najwyżej oceniona, w zakresie braku podstaw wykluczenia oraz spełniania warunków udziału w postępowaniu, o ile taka możliwość została przewidziana w SWZ lub w ogłoszeniu o zamówieniu. Tym samym, w wyniku zastosowania przedmiotowej procedury, w pierwszej kolejności zamawiający dokonuje oceny ofert pod kątem wystąpienia przesłanek odrzucenia oferty (art. 226 ust. 1 ustawy Pzp) oraz kryteriów oceny ofert opisanych w SWZ, po czym dopiero wyłącznie w odniesieniu do wykonawcy, którego oferta została oceniona jako najkorzystniejsza, dokonuje kwalifikacji podmiotowej wykonawcy. Zgodnie z art. 226 ust. 1 pkt 8 ustawy Pzp zamawiający odrzuca ofertę, jeżeli zawiera ona rażąco niską cenę lub koszt w stosunku do przedmiotu zamówienia. Oznacza to, że zamawiający powinien zbadać wszystkie oferty w zakresie zaoferowanej ceny, włączając w to weryfikację w przedmiocie rażąco niskiej ceny, o której mowa w art. 224 ust. 2 pkt 1 ustawy Pzp.

Wykonawca X w ramach części V zamówienia zaoferował kwotę 1.507.153,44 zł brutto, a tym samym cenę o ponad 30% niższą od wartości szacunkowej zamówienia w zakresie części V zamówienia podanej przez zamawiającego.

Konstrukcja przepisu art. 224 ust. 2 pkt 1 ustawy Pzp, obliguje zamawiającego do wezwania wykonawców do udzielenia wyjaśnień, w tym złożenia dowodów, dotyczących wyliczenia ceny lub kosztu, w przypadku wystąpienia przesłanek zawartych w tym przepisie, niezależnie od tego czy zachodzą inne przesłanki odrzucenia oferty. Zaniechanie zamawiającego do wezwania wykonawcy X w powyższym zakresie, stanowi naruszenie art. 224 ust. 2 pkt 1 ustawy Pzp. Zamawiający nie wniósł zastrzeżeń od informacji o wyniku przedmiotowej kontroli.

ORZECZNICTWO

TRYBUNAŁU SPRAWIEDLIWOŚCI UE

1. Wyrok z dnia 19 stycznia 2023 r. w sprawie C-292/21 *CNAE e.a.*

Hiszpański sąd odsyłający zwrócił się do Trybunału z jednym pytaniem prejudycjalnym. Poprzez swoje pytanie sąd dążył do ustalenia, czy prawo Unii, a w szczególności art. 15 dyrektywy 2006/123/WE, stoi na przeszkodzie uregulowaniu krajowemu, zgodnie z którym udzielenie zamówienia na prowadzenie kursów służących podnoszeniu świadomości i reedukacji w zakresie bezpieczeństwa drogowego, umożliwiających odzyskanie punktów prawa jazdy, musi nastąpić w drodze koncesji na świadczenie usług publicznych.

Odpowiadając na pytanie, Trybunał zaznaczył, że z art. 15 ust. 1 i art. 15 ust. 2 lit. a) dyrektywy 2006/123/WE wynika, że ilościowe lub terytorialne ograniczenia w prowadzeniu działalności usługowej stanowią wymogi w rozumieniu tej dyrektywy, jeżeli ustanawiają one w szczególności limity w zakresie liczby podmiotów gospodarczych uprawnionych do prowadzenia przedsiębiorstwa w danym państwie członkowskim lub limity związane z zachowaniem minimalnej odległości geograficznej pomiędzy usługodawcami. Mając na uwadze opis odnośnego uregulowania krajowego, należy uznać, że stanowi ono zarówno ograniczenie ilościowe, jak i ograniczenie terytorialne w rozumieniu art. 15 ust. 2 lit. a) dyrektywy 2006/123/WE. Takie ograniczenie swobody przedsiębiorczości jest dopuszczalne jedynie wtedy, gdy spełnia ono warunki określone w art. 15 ust. 3 tej dyrektywy. Musi być ono niedyskryminacyjne, konieczne i proporcjonalne. Ponadto, Trybunał wskazał, że przepisy ustanowione w art. 15 ust. 1–3 dyrektywy 2006/123/WE mają zastosowanie do prawodawstwa krajowego w dziedzinie usług świadczonych w ogólnym interesie gospodarczym jedynie w sytuacji, gdy stosowanie tych przepisów nie zakłóca wykonywania, pod względem prawnym lub w rzeczywistości, szczególnego, powierzonego zadania. Trybunał wyjaśnił w tym względzie, że art. 15 ust. 4 wspomnianej dyrektywy nie stoi na przeszkodzie wprowadzeniu przez środek krajowy ograniczenia terytorialnego, o ile ograniczenie to jest konieczne do wykonywania szczególnych zadań przez podmioty świadczące daną usługę w ogólnym interesie gospodarczym w warunkach opłacalnych ekonomicznie i o ile jest ono proporcjonalne do ich wykonywania. Na koniec Trybunał uznał, że to do sądu odsyłającego

będzie należało zbadanie i uwzględnienie dokładnego spektrum zobowiązań z zakresu usług publicznych nałożonych ewentualnie na koncesjonariuszy kursów służących podnoszeniu świadomości i reedukacji w zakresie bezpieczeństwa drogowego, umożliwiającym odzyskanie punktów prawa jazdy, oraz rozważenie, czy mniej restrykcyjny system mógłby uniemożliwić świadczenie odnośnych usług publicznych w warunkach opłacalnych ekonomicznie.

W świetle całości rozważań Trybunał orzekł, że art. 15 dyrektywy 2006/123/WE należy interpretować w ten sposób, że przepis ten stoi na przeszkodzie uregulowaniu krajowemu, zgodnie z którym udzielenie zamówienia na prowadzenie kursów służących podnoszeniu świadomości i reedukacji w zakresie bezpieczeństwa drogowego, umożliwiającym odzyskanie punktów prawa jazdy, musi nastąpić w drodze koncesji na świadczenie usług publicznych, w zakresie, w jakim owo uregulowanie wykracza poza to, co jest konieczne do osiągnięcia zamierzonego celu interesu ogólnego, którym jest poprawa bezpieczeństwa drogowego

Pełen tekst wyroku w tej sprawie można znaleźć pod adresem:

<https://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?jsessionid=6622957DEEF4965EB0D652093477FE45?text=&docid=269406&pageIndex=0&doclang=PL&mode=lst&dir=&occ=first&part=1&cid=4621295>

2. Wyrok z dnia 26 stycznia 2023 r. w sprawie C-682/21 *HSC Baltic*

Litewski sąd odsyłający zwrócił się do Trybunału z trzema pytaniami prejudycjalnymi. Poprzez pytanie pierwsze sąd zmierzał do ustalenia, czy art. 1 ust. 1 i 3 dyrektywy 89/665/EWG należy interpretować w ten sposób, że państwo członkowskie, które przewiduje w ramach ustalania warunków stosowania przewidzianej w art. 57 ust. 4 lit. g) dyrektywy 2014/24/UE fakultatywnej podstawy wykluczenia, że wykonawcy, którym udzielono zamówienia publicznego, w przypadku rozwiązania umowy w sprawie tego zamówienia z powodu braku wykonania istotnego zobowiązania zostają wpisani do wykazu nierzetelnych wykonawców, przez co czasowo zostają co do zasady wykluczeni z udziału w innych postępowaniach o udzielenie zamówienia publicznego, powinno zagwarantować prawo do wniesienia środka odwoławczego na dokonanie wpisu do tego wykazu nierzetelnych wykonawców. W przedmiocie pytania drugiego, sąd odsyłający chciał się dowiedzieć, czy art. 18 ust. 1 i art. 57 ust. 4 lit. g) dyrektywy 2014/24/UE należy interpretować w ten sposób, że stoją one na

przeszkodzie przepisom krajowym lub praktyce krajowej, zgodnie z którymi w przypadku gdy instytucja zamawiająca rozwiązuje umowę w sprawie zamówienia publicznego udzielonego konsorcjum wykonawców grupie wykonawców z powodu znaczących lub uporczywych niedociągnięć, które doprowadziły do niewykonania istotnego obowiązku w ramach tego zamówienia, każdy członek tego konsorcjum jest automatycznie wpisywany do wykazu nierzetelnych wykonawców i w ten sposób czasowo uniemożliwia się mu co do zasady uczestnictwo w nowych postępowaniach o zamówienia publiczne. Poprzez pytanie trzecie sąd dążył do ustalenia, czy art. 18 ust. 1 i art. 57 ust. 4 lit. g) dyrektywy 2014/24/UE należy interpretować w ten sposób, że wykonawca, który jest członkiem konsorcjum, któremu udzielono zamówienia publicznego, może, w przypadku rozwiązania tego zamówienia z powodu niewykonania istotnego zobowiązania, powołać się w celu wykazania, że wpisanie go do wykazu nierzetelnych wykonawców jest nieuzasadnione, zarówno na okoliczności dotyczące jego własnej sytuacji, jak i na okoliczności dotyczące sytuacji osób trzecich, takich jak lider konsorcjum.

W pierwszej kolejności Trybunał zajął stanowisko w zakresie pytania drugiego. Odpowiadając na to pytanie Trybunał powołał się na analogiczny wyrok z dnia 7 września 2021 r. w sprawie C 927/19 *Klaipėdos regiono atliekų tvarkymo centras* i stwierdził, że każdy członek konsorcjum, który jest prawnie odpowiedzialny za należyte wykonanie zamówienia publicznego, musi przed wpisaniem go do wykazu nierzetelnych dostawców i przed poddaniem go z tego powodu systemowi tymczasowego wykluczenia z postępowań o udzielenie zamówienia publicznego mieć możliwość wykazania, że niedociągnięcia, które doprowadziły do rozwiązania umowy w sprawie tego zamówienia, nie miały związku z jego indywidualnym zachowaniem. W przypadku gdy w wyniku konkretnej i zindywidualizowanej oceny zachowania danego wykonawcy w świetle wszystkich istotnych okoliczności okazuje się, że zachowanie to nie było przyczyną stwierdzonych niedociągnięć i że nie można było racjonalnie wymagać od tego wykonawcy, aby uczynił więcej, niż to zrobił w celu usunięcia tych niedociągnięć, dyrektywa 2014/24/UE sprzeciwia się wpisaniu owego wykonawcy do wykazu nierzetelnych dostawców.

W odpowiedzi na pytanie trzecie, Trybunał wskazał, że w treści art. 57 ust. 4 lit. g) dyrektywy 2014/24/UE nie sprecyzowano, w jakich okolicznościach należy uznać, że członek konsorcjum miał udział w niedociągnięciach, które doprowadziły do rozwiązania umowy w sprawie zamówienia. W związku z tym przepis ten umożliwia każdemu członkowi konsorcjum, któremu

udzielono zamówienia, podniesienie każdej okoliczności dotyczącej jego sytuacji lub sytuacji osoby trzeciej, która mogłaby wskazywać na to, że owa podstawa wykluczenia nie może mieć do niego zastosowania.

Z kolei w odpowiedzi na pytanie pierwsze, Trybunał stwierdził, że możliwość wniesienia przez członków konsorcjum środka odwoławczego od decyzji o rozwiązaniu umowy w sprawie zamówienia publicznego, z której wynika ich wpisanie do wykazu nierzetelnych wykonawców, nie stanowi dla nich skutecznego środka odwoławczego od decyzji o wpisaniu ich do tego wykazu i o wykluczeniu ich co do zasady w ten sposób z przyszłych postępowań o udzielenie zamówienia publicznego. W rzeczywistości bowiem zgodność z prawem Unii tego rozwiązania z jednej strony oraz owego wpisu i wykluczenia z drugiej strony może zależeć, jak to wynika z analizy pytania drugiego, od różnych okoliczności. W związku z tym Trybunał uznał, że jeżeli rozwiązanie umowy dotyczyło zamówienia udzielonego konsorcjum, każdy członek owego konsorcjum powinien mieć możliwość wniesienia środka odwoławczego od owego wpisu do wykazu nierzetelnych wykonawców, z którego wynika co do zasady jego wykluczenie z przyszłych postępowań o udzielenie zamówienia publicznego

W świetle całości rozważań Trybunał orzekł, że artykuł 18 ust. 1 i art. 57 ust. 4 lit. g) dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/24/UE z dnia 26 lutego 2014 r. w sprawie zamówień publicznych, uchylającej dyrektywę 2004/18/WE sprzeciwiają się krajowym przepisom lub praktyce, zgodnie z którymi w przypadku gdy instytucja zamawiająca rozwiązuje umowę w sprawie zamówienia publicznego udzielonego konsorcjum z powodu znaczących lub uporczywych niedociągnięć, które doprowadziły do niewykonania istotnego zobowiązania w ramach tego zamówienia, każdy członek owego konsorcjum zostaje automatycznie wpisany do wykazu nierzetelnych wykonawców, przez co czasowo uniemożliwia się mu co do zasady uczestnictwo w nowych postępowaniach o udzielenie zamówienia publicznego. Następnie, Trybunał orzekł, że artykuł 18 ust. 1 oraz art. 57 ust. 4 lit. g) dyrektywy 2014/24/UE należy interpretować w ten sposób, że wykonawca będący członkiem konsorcjum, któremu udzielono zamówienia publicznego, w przypadku rozwiązania umowy w sprawie tego zamówienia z powodu niewykonania istotnego zobowiązania może w celu wykazania, iż wpisanie go do wykazu nierzetelnych wykonawców jest nieuzasadnione, powołać się na każdą okoliczność, w tym na okoliczność dotyczącą osób trzecich, takich jak lider tego konsorcjum, która mogłaby wskazywać na to, że to nie działanie owego wykonawcy było przyczyną niedociągnięć, które doprowadziły do rozwiązania umowy w sprawie

wspomnianego zamówienia, oraz na to, iż nie można było od niego rozsądnie wymagać, aby uczynił więcej niż zrobił w celu usunięcia owych niedociągnięć. W zakresie pytania pierwszego Trybunał orzekł, że artykuł 1 ust. 1 i 3 dyrektywy Rady 89/665/EWG należy interpretować w ten sposób, że państwo członkowskie, które przewiduje w ramach ustalania warunków stosowania przewidzianej w art. 57 ust. 4 lit. g) dyrektywy 2014/24/UE fakultatywnej podstawy wykluczenia, że członkowie konsorcjum, któremu udzielono zamówienia publicznego, w przypadku rozwiązania umowy w sprawie tego zamówienia z powodu niewykonania istotnego zobowiązania zostają wpisani do wykazu nierzetelnych wykonawców, a przez to czasowo zostają co do zasady wykluczeni z uczestnictwa w nowych postępowaniach o udzielenie zamówienia publicznego, powinno zagwarantować owym wykonawcom prawo do wniesienia skutecznego środka odwoławczego od wpisania ich do tego wykazu.

Pełen tekst wyroku w tej sprawie można znaleźć pod adresem:

<https://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?text=&docid=269708&pageIndex=0&doclang=PL&mode=lst&dir=&occ=first&part=1&cid=4622072>

3. Postanowienie z dnia 26 stycznia 2023 r. w sprawie C-403/21 *NV Construct*

Rumuński sąd odsyłający zwrócił się do Trybunału z trzema pytaniami prejudycjalnymi. Poprzez pytanie pierwsze sąd dążył do ustalenia, czy art. 58 dyrektywy 2014/24/UE w związku z zasadami proporcjonalności i przejrzystości zagwarantowanymi w art. 18 ust. 1 akapit pierwszy tej dyrektywy należy interpretować w ten sposób, że instytucja zamawiająca może nałożyć jako kryteria kwalifikacji obowiązki wynikające z odrębnych przepisów mających zastosowanie do działalności, której wykonywanie może być potrzebne w ramach realizacji zamówienia publicznego, a która nie ma znacznej wagi. W pytaniu drugim sąd chciał się dowiedzieć, czy zasady proporcjonalności i przejrzystości zagwarantowane w art. 18 ust. 1 akapit pierwszy dyrektywy 2014/24/UE należy interpretować w ten sposób, że stoją one na przeszkodzie uzupełnieniu z mocy prawa dokumentacji przetargowej o kryteria kwalifikacji wynikające z odrębnych przepisów mających zastosowanie do rodzajów działalności związanych z udzielanym zamówieniem, które to kryteria nie zostały przewidziane w dokumentacji przetargowej i których spełnienia instytucja zamawiająca nie zamierzała wymagać od zainteresowanych wykonawców. Poprzez pytanie trzecie lit. a), sąd odsyłający

dążył do ustalenia, czy art. 63 ust. 1 dyrektywy 2014/24/UE należy interpretować w ten sposób, że stoi on na przeszkodzie wykluczeniu oferenta z postępowania o udzielenie zamówienia ze względu na to, że nie wyznaczył on podwykonawcy, któremu zamierza powierzyć realizację obowiązków wynikających z odrębnych przepisów mających zastosowanie do działalności związanej z danym zamówieniem, które nie zostały przewidziane w dokumentacji przetargowej, jeżeli oferent ten wskaże w ofercie, że wykona te obowiązki i że będzie przy tym polegać na zdolności innego podmiotu, z którym jednak nie jest związany umową o podwykonawstwo. Z kolei w tym samym pytaniu lit. b) sąd dążył do ustalenia, czy art. 63 ust. 1 dyrektywy 2014/24/UE w związku z zasadą proporcjonalności wyrażoną w art. 18 ust. 1 akapit pierwszy tej dyrektywy należy interpretować w ten sposób, że wykonawca ma prawo do określenia własnej organizacji i stosunków umownych w ramach grupy oraz czy może on również włączyć do zamówienia usługodawców lub dostawców, jeżeli dany usługodawca nie należy do podmiotów, na których zdolnościach oferent zamierza polegać w celu wykazania spełnienia odpowiednich kryteriów.

W odpowiedzi na pytanie pierwsze, Trybunał wskazał, że w myśl regulacji art. 58 ust. 1 dyrektywy 2014/24/UE instytucje zamawiające dysponują pewnym zakresem swobody przy definiowaniu takich warunków uczestnictwa w postępowaniu o udzielenie zamówienia, jakie uznają za związane z przedmiotem zamówienia i proporcjonalne do niego oraz odpowiednie do zapewnienia, że kandydat lub oferent będzie posiadał zdolność prawną, finansową, techniczną i zawodową niezbędną do realizacji zamówienia; w szczególności instytucje zamawiające swobodnie oceniają warunki udziału, jakie subiektywnie uważają za właściwe, zwłaszcza celem zagwarantowania wykonania zamówienia na takim poziomie jakości, jaki uznają za właściwy. Trybunał wskazał również, że na podstawie art. 70 dyrektywy 2014/24/UE instytucja zamawiająca może określić szczególne warunki związane z realizacją zamówienia, pod warunkiem że są one powiązane z przedmiotem zamówienia w rozumieniu art. 67 ust. 3 i wskazane w zaproszeniu do ubiegania się o zamówienie lub w dokumentacji przetargowej. Ponadto Trybunał uznał, że zobowiązanie oferentów do spełnienia wszystkich warunków realizacji zamówienia w chwili przedstawienia oferty stanowi nadmierny wymóg, który w konsekwencji może zniechęcić ich do udziału w postępowaniach o udzielenie zamówienia, i tym samym narusza zasady proporcjonalności i przejrzystości gwarantowane w art. 18 ust. 1 dyrektywy 2014/24/UE.

W odpowiedzi na pytanie drugie, Trybunał uznał, że – o ile nie ma utracić swojej istoty szeroki zakres uznania przysługujący instytucji zamawiającej przy określaniu kryteriów kwalifikacji, których spełnienia, jako warunków udziału w postępowaniu o udzielenie zamówienia, zamierza ona wymagać od wykonawców – obowiązków wynikających z odrębnych przepisów mających zastosowanie do działalności związanej z udzielanym zamówieniem publicznym nie można z mocy prawa dodać, jako kryteriów kwalifikacji, do kryteriów kwalifikacji wyraźnie wymienionych w dokumentacji przetargowej.

Odpowiadając na pytanie trzecie lit. a) Trybunał wskazał, nawiązując do wyroku z dnia 7 września 2021 w sprawie C 927/19 *Klaipėdos regiono atliekų tvarkymo centras*, że gdyby obowiązki wynikające z odrębnych przepisów mających zastosowanie do działalności związanej z danym zamówieniem, nieprzewidziane jako kryterium kwalifikacji w dokumentacji przetargowej, zostały określone jako warunek wykonania zamówienia, a wybrany wykonawca nie spełniłby tego warunku przy udzielaniu zamówienia, brak spełnienia tych obowiązków nie miałby wpływu na zgodność udzielenia zamówienia z przepisami dyrektywy 2014/24/UE. Ponadto, jak stwierdził Trybunał, gdyby obowiązki wynikające z odrębnych przepisów mających zastosowanie do działalności związanej z danym zamówieniem, nieprzewidziane w dokumentacji przetargowej, rzeczywiście stanowiły kryteria kwalifikacji w rozumieniu art. 58 dyrektywy 2014/24/UE, wystarczy przypomnieć, że art. 63 ust. 1 tej dyrektywy przyznaje każdemu wykonawcy prawo do polegania na zdolności innych podmiotów, niezależnie od charakteru prawnego stosunków łączących go z tymi podmiotami, w celu spełnienia poszczególnych kategorii kryteriów kwalifikacji. Jak uznał Trybunał, oczywistym jest zatem, że podwykonawstwo stanowi tylko jeden ze sposobów, w jaki wykonawca może polegać na zdolnościach innych podmiotów, i że w związku z tym instytucja zamawiająca nie może mu go narzucić.

Pytanie trzecie lit. b) Trybunał uznał za niedopuszczalne.

Biorąc pod uwagę powyższe, Trybunał orzekł, że art. 58 dyrektywy 2014/24/UE w związku z zasadami proporcjonalności i przejrzystości zagwarantowanymi w art. 18 ust. 1 akapit pierwszy tej dyrektywy należy interpretować w ten sposób, że instytucja zamawiająca może nałożyć jako kryteria kwalifikacji obowiązki wynikające z odrębnych przepisów mających zastosowanie do działalności, której wykonywanie może być konieczne w ramach realizacji zamówienia publicznego, a która nie ma znacznej wagi. Ponadto Trybunał orzekł, że zasady proporcjonalności i przejrzystości zagwarantowane w art. 18 ust. 1 akapit pierwszy dyrektywy

2014/24/UE należy interpretować w ten sposób, że stoją one na przeszkodzie uzupełnieniu z mocy prawa dokumentacji przetargowej o kryteria kwalifikacji wynikające z odrębnych przepisów mających zastosowanie do rodzajów działalności związanych z udzielanym zamówieniem, które to kryteria nie zostały przewidziane w dokumentacji przetargowej i których spełnienia instytucja zamawiająca nie zamierzała wymagać od zainteresowanych wykonawców. W zakresie pytanie trzeciego lit. a) Trybunał orzekł, art. 63 ust. 1 dyrektywy 2014/24/UE należy interpretować w ten sposób, że stoi on na przeszkodzie wykluczeniu oferenta z postępowania o udzielenie zamówienia ze względu na to, że nie wyznaczył on podwykonawcy, któremu zamierza powierzyć realizację obowiązków wynikających z odrębnych przepisów mających zastosowanie do działalności związanej z danym zamówieniem, które nie zostały przewidziane w dokumentacji przetargowej, jeżeli oferent ten wskaże w ofercie, że wykona te obowiązki i że będzie przy tym polegać na zdolności innego podmiotu, z którym jednak nie jest związany umową o podwykonawstwo.

Pełen tekst wyroku w tej sprawie można znaleźć pod adresem:

<https://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?text=&docid=269705&pageIndex=0&doclang=PL&mode=lst&dir=&occ=first&part=1&cid=4723926>

4. Wyrok z dnia 9 lutego 2023 r. w sprawie C-53/22 VZ

Włoski sąd odsyłający zwrócił się do Trybunału z dwoma pytaniami prejudycjalnymi, które dotyczyły kluczowego z punktu widzenia systemu środków ochrony prawnej w dziedzinie zamówień publicznych zagadnienia legitymacji procesowej do wniesienia odwołania. Poprzez pytanie pierwsze sąd dążył do ustalenia, czy art. 1 ust. 3 dyrektywy 89/665/EWG stoi na przeszkodzie temu, by oferentowi, który został ostatecznie wykluczony z postępowania o udzielenie zamówienia, odmówiono możliwości wniesienia skargi na odmowę uchylecia decyzji o udzieleniu zamówienia, jeżeli zamierza on wykazać, że zwycięski oferent i wszyscy pozostali oferenci, którzy spełnili wymagania, dopuścili się poważnego wykroczenia zawodowego polegającego na zawarciu porozumień antykonkurencyjnych, stwierdzonego w postępowaniu sądowym dopiero po wykluczeniu tego oferenta, aby uzyskać możliwość udziału w ponownym postępowaniu przetargowym. W pytaniu drugim sąd odsyłający chciał się dowiedzieć, czy ten sam przepis dyrektywy 89/665/EWG i zasady prawa Unii Europejskiej

dotyczące ochrony konkurencji stoją na przeszkodzie temu, by sąd administracyjny nie mógł rozpatrzyć skargi wniesionej przez oferenta, który został ostatecznie wykluczony z postępowania o udzielenie zamówienia, na odmowę dokonania samokontroli przez instytucję zamawiającą w stosunku do decyzji o dopuszczeniu do przetargu i udzieleniu zamówienia oferentom, którzy zawarli stwierdzone w postępowaniu sądowym porozumienia antykonkurencyjne w tym samym sektorze co sektor będący przedmiotem postępowania.

Odpowiadając na pytania, Trybunał zauważył, iż zgodnie z dotychczasowym orzecnictwem, m.in. z wyrokiem z dnia 28 listopada 2018 r. w sprawie C-328/17 *Amt Azienda Trasporti e Mobilità i in*, państwa członkowskie nie są zobowiązane do uczynienia procedur odwoławczych dostępnymi dla każdego, kto chce uzyskać zamówienie publiczne, lecz mogą wymagać, by dany podmiot poniósł szkodę lub by groziło mu poniesienie szkody z racji podnoszonego naruszenia prawa unijnego w dziedzinie zamówień publicznych lub krajowych przepisów transponujących to prawo. Następnie Trybunał wskazał, że w świetle art. 1 ust. 3 dyrektywy 89/665/EWG, udział w postępowaniu o udzielenie zamówienia może stanowić przesłankę, której spełnienie jest wymagane do wykazania, że dany podmiot ma interes w uzyskaniu danego zamówienia lub że grozi mu poniesienie szkody z racji podnoszonej niezgodności z prawem decyzji o udzieleniu tego zamówienia. A zatem, w braku złożenia oferty taki podmiot nie może wykazać, że ma interes w zakwestionowaniu tej decyzji lub że poniósł szkodę, lub może ją ponieść z racji udzielenia tego zamówienia. Ponadto Trybunał szczegółowo odniósł się do wątpliwości sądu odsyłającego co do kwestii, czy oferent ostatecznie wykluczony z postępowania może zachować legitymację procesową do zaskarżenia decyzji o udzieleniu zamówienia. W tym zakresie Trybunał zauważył, że w sytuacji, gdy przed wydaniem decyzji o udzieleniu zamówienia publicznego oferent został ostatecznie – decyzją instytucji zamawiającej utrzymaną w mocy orzeczeniem sądowym, które zyskało powagę rzeczy osądzonej – wykluczony z udziału w postępowaniu o udzielenie danego zamówienia, przepis art. 1 ust. 3 dyrektywy 89/665/EWG nie stoi na przeszkodzie, by temu oferentowi odmówiono dostępu do umożliwiającego zakwestionowanie zawarcia umowy odwołania od decyzji o udzieleniu tego zamówienia publicznego.

W świetle powyższych rozważań Trybunał orzekł, iż artykuł 1 ust. 3 dyrektywy 89/665/EWG, zmienionej dyrektywą 2014/23/UE nie stoi on na przeszkodzie uregulowaniu państwa członkowskiego, które nie zezwala wykonawcy, który nie mógł wziąć udziału w postępowaniu o udzielenie zamówienia publicznego ze względu na to, że nie spełniał jednego z warunków

udziału przewidzianych w odnośnym ogłoszeniu o przetargu, i którego skargę na uwzględnienie tego warunku w owym ogłoszeniu oddalono orzeczeniem, które uzyskała powagę rzeczy osądzonej, na zaskarżenie odmówienia przez odnośną instytucję zamawiającą uchylecia decyzji o udzieleniu tego zamówienia publicznego w związku z potwierdzeniem w orzeczeniu sądowym, że zarówno wybrany oferent, jak i wszyscy pozostali oferenci uczestniczyli w porozumieniu stanowiącym naruszenie reguł konkurencji w tym samym sektorze co sektor, którego dotyczyło postępowanie o udzielenie wspomnianego zamówienia publicznego.

Pełen tekst wyroku w tej sprawie można znaleźć pod adresem:

<https://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?jsessionid=10583CAA65B14BB14073534B93208E32?text=&docid=270328&pageIndex=0&doclang=PL&mode=lst&dir=&occ=first&part=1&cid=4722971>

ORZECZNICTWO KRAJOWE W SPRAWIE ZAMÓWIEŃ PUBLICZNYCH

Wyrok KIO z dnia 21 marca 2023 sygn. akt KIO 649/23 udostępnianie dokumentów, tajemnica przedsiębiorstwa

„Przepis art. 74 ust. 1 Pzp stanowi, że protokół postępowania jest jawny i udostępniany na wniosek. Zgodnie z ust. 2, załączniki do protokołu postępowania udostępnia się po dokonaniu wyboru najkorzystniejszej oferty albo unieważnieniu postępowania, z tym że:

1) oferty wraz z załącznikami udostępnia się niezwłocznie po otwarciu ofert, nie później jednak niż w terminie 3 dni od dnia otwarcia ofert, z uwzględnieniem art. 166 ust. 3 lub art. 291 ust. 2 zdanie drugie,

2) wnioski o dopuszczenie do udziału w postępowaniu wraz z załącznikami udostępnia się od dnia poinformowania o wynikach oceny tych wniosków

– przy czym nie udostępnia się informacji, które mają charakter poufny, w tym przekazywanych w toku negocjacji lub dialogu.

W pierwszej kolejności należy zauważyć, że w postępowaniu o udzielenie zamówienia publicznego wyjaśnienia wykonawcy dotyczące podejrzenia rażąco niskiej ceny złożonej oferty stanowią załącznik do protokołu postępowania, który jest udostępniany na wniosek wykonawcy po wyborze oferty najkorzystniejszej. Protokół postępowania, jako odrębny dokument, tworzony przez zamawiającego jest podstawowym elementem dokumentacji postępowania, natomiast wszystkie istotne dla przebiegu postępowania dokumenty wytworzone przez zamawiającego czy otrzymane od wykonawców albo w związku z postępowaniem stanowią załączniki do protokołu.

W niniejszej sprawie Zamawiający, na wniosek Odwołującego, udostępnił wykonawcy wyjaśnienia Konsorcjum O. z dnia 13 lutego 2023 r. (z wyłączeniem informacji zastrzeżonych jako tajemnica przedsiębiorstwa) w dniu 24 lutego 2023 r., tj. przed wyborem oferty najkorzystniejszej, dokonany w dniu 6 marca 2023 r., co jest niezgodne z art. 74 ust. 2 zdanie pierwsze Pzp.

Powyższe działanie Zamawiającego spowodowało, że termin na wniesienie odwołania wobec zaniechania odtajnienia części wyjaśnień zastrzeżonej jako tajemnica przedsiębiorstwa rozpoczął bieg od momentu powzięcia przez Odwołującego powyższej informacji (zgodnie

z art. 515 ust. 3 pkt 1 Pzp). Na późniejszą czynność wyboru oferty najkorzystniejszej Odwołujący był więc zmuszony wnieść odrębne odwołanie, aby nie utracić prawa do zaskarżenia tej czynności, przy czym sprawa dotycząca zaniechania odtajnienia wyjaśnień nie była wówczas jeszcze rozstrzygnięta. Z uwagi na uwzględnienie odwołania, konieczne jest zatem unieważnienie czynności wyboru oferty najkorzystniejszej z dnia 6 marca 2023 r., odtajnienie przez Zamawiającego części informacji zastrzeżonych przez Konsorcjum O. jako tajemnica przedsiębiorstwa i powtórzenie czynności wyboru oferty najkorzystniejszej tak, aby Odwołujący od momentu wyboru oferty najkorzystniejszej miał wgląd do informacji podlegających udostępnieniu (załączników do protokołu postępowania). Podkreślić należy, że wykonawca powinien mieć możliwość zaskarżenia czynności wyboru oferty najkorzystniejszej w oparciu o wszystkie dostępne (niezastrzeżone lub nieskutecznie zastrzeżone jako tajemnica przedsiębiorstwa) informacje, zawarte w załącznikach do protokołu postępowania, aby prawidłowo skorzystać ze swojego prawa do wniesienia odwołania na czynność wyboru oferty najkorzystniejszej.”

[pełny tekst orzeczenia](#)

Wyrok KIO z dnia 9 stycznia 2023 r. sygn. akt KIO 3439/22 – podział zamówienia na części

„Mając na uwadze, że każde postępowanie o udzielenie zamówienia publicznego prowadzone jest w określonych okolicznościach faktycznych związanych z tymże zamówieniem jak również z tym Zamawiającym, tym samym dla każdego zamówienia warunki jego realizacji będą inne. Warunki realizacji zamówienia – w tym podział zamówienia na części, bądź brak dokonywania takiego podziału – na etapie prowadzenia postępowania o udzielenie zamówienia publicznego mają odzwierciedlać, a w zasadzie gwarantować w etapie realizacji zamówienia (umowy) uzyskanie najlepszego efektów realizacji przedsięwzięcia, najlepszych efektów ekonomicznych, ale również innych mających znaczenie dla danego zamówienia charakterystycznych właśnie dla niego takich jak np. organizacja realizacji zamówienia i wszystkie z nią powiązane elementy, jak niezbędne z punktu widzenia przedmiotu zamówienia kompleksowość realizacji zamówienia wynikająca z możliwości technicznych, organizacyjnych, związanych z bezpieczeństwem itd. Okoliczności faktyczne jakie uzasadniają podjęte decyzje, w tym decyzje o podziale zamówienia na części lub jego braku będą zawsze indywidualne i charakterystyczne dla danego zamówienia w danych okolicznościach. (...) jeżeli Zamawiający

nie dokonuje podziału zamówienia na części to dokumenty zamówienia powinny zawierać wskazanie przyczyn decyzji Zamawiającego. Przez dokumenty zamówienia, zgodnie z art. 7 pkt 3 ustawy należy rozumieć dokumenty sporządzone przez Zamawiającego lub dokumenty, do których Zamawiający odwołuje się, inne niż ogłoszenie, służące do określenia lub opisanie warunków zamówienia, w tym specyfikacja warunków zamówienia oraz opis potrzeb i wymagań. Podstawową i charakterystyczną cechą wszystkich dokumentów zamówienia jest to, że są one znane każdemu potencjalnemu wykonawcy – oznacza to, że są to dokumenty dostępne każdemu zainteresowanemu wykonawcy. Dokumenty zamówienia należy odróżnić od pojęcia „dokumentacji postępowania o udzielenie zamówienia” czy „dokumentowania przebiegu postępowania o udzielenie zamówienia publicznego” – te pojęcia bowiem mają szersze znaczenie i dotyczą wszystkich dokumentów jakie w ramach postępowania powstały tj. zarówno dokumentów zamówienia jakie zostały udostępnione, lub do których odwołuje się Zamawiający, ale również do wszystkich innych dokumentów wytworzonych przez Zamawiającego albo dostarczonych Zamawiającemu w związku z przebiegiem postępowania o udzielenie zamówienia publicznego, w szczególności do protokołu postępowania i do załączników do tego protokołu. Analiza potrzeb i wymagań, jaką sporządził Zamawiający nie stanowi dokumentu zamówienia, lecz jest dokumentem sporządzanym przed wszczęciem postępowania o udzielenie zamówienia publicznego. Jest to narzędzie zarządcze Zamawiającego, które ma w efekcie przyczynić się do realizacji zasady efektywności. (...) Izba uznała zarzut za zasadny w części w jakiej odnosi się on do zaniechania przez Zamawiającego obowiązku podania uzasadnienia w dokumentach zamówienia zaniechania podziału zamówienia na części z możliwością złożenia ofert częściowych w zakresie zadania 1 i zadania 2. Zamawiający wydzielając przedmiot do osobnych zadań, określając odmienne daty jego realizacji wydaje się zaznaczyć swoistą odrębność przy czym nie podał powodów w dokumentach zamówienia dlaczego nie dokonuje podziału zamówienia na części w tym zakresie. W ocenie Izby brak podania tego uzasadnienia, powodów dla których nie dokonuje podziału zamówienia na części jest zdarzeniem pierwotnym i zarzutem pierwotnym w stosunku do zarzutu zaniechania podziału zamówienia na części. Wykonawca Odwołujący ma słuszość co do braku podania w dokumentach zamówienia powodów zaniechania podziału zamówienia na części. Dopiero w okolicznościach zapoznania się z uzasadnieniem zaniechania podziału zamówienia na części będzie miał sposobność do ponoszenia zarzutu zaniechania podziału zamówienia na części z uwagi na naruszenie zasad prawa zamówień

publicznych. Brak wiedzy po stronie Odwołującego o powodach niedokonania podziału zamówienia na części skutkuje w tym wypadku przedwczesnością samego zarzutu zaniechania podziału zamówienia na części. Tym samym za bezprzedmiotowe Izba uznała dowody złożone w postępowaniu przez Odwołującego (dowód 1 i 2), bowiem dokumenty te zostały złożone na okoliczności mające uzasadniać zaniechanie podziału zamówienia na części. (...) Mając na uwadze powyższe Izba uznała podniesiony zarzut za zasadny w części odnoszącej się do naruszenia przepisów art. 91 ust. 2 ustawy w zw. z art. 99 ust. 1 ustawy przez zaniechanie zamieszczenia w dokumentach zamówienia powodów niedokonania podziału zamówienia na części. Izba uznała zarzut w części odnoszącej się do zaniechania podziału zamówienia na części, a w konsekwencji ograniczenia liczby podmiotów uprawnionych do ubiegania się o udzielnie zamówienia za przedwczesny (brak wiedzy po stronie Odwołującego o powodach niedokonania podziału zamówienia na części skutkuje w tym wypadku przedwczesnością samego zarzutu zaniechania podziału zamówienia na części). Izba w konsekwencji powyższego nakazała Zamawiającemu zamieszczenie w dokumentacji zamówienia powodów niedokonania podziału zamówienia na części.”

[pełny tekst orzeczenia](#)

Wyrok KIO z dnia 14 marca 2023 r. sygn. akt KIO 554/23 – sposób sporządzenia i przekazania oferty

„W sprawie nie ma sporu co do tego, że oferta Odwołującego zawiera wszystkie wymagane przez Zamawiającego treści, jej treść jest zgodna z warunkami zamówienia, została prawidłowo podpisana i przekazana za pomocą wymaganych w SWZ środków komunikacji, że Zamawiający mógł się zapoznać z jej treścią i to zrobił, czemu dał wyraz w informacji z otwarcia ofert.

Jak stwierdził Zamawiający w informacji wygenerowanej automatycznie przez Platformę e-Zamówienia wprowadzie zostało wskazane, że oferta Odwołującego *została złożona, ale nie zawiera prawidłowego formularza i nie można odczytać z niego danych – sprawdź informacje z przebiegu otwarcia ofert*, jednak jak wynika z jego stanowiska zaprezentowanego na rozprawie, sprawdzenie treści oferty Odwołującego, podobnie jak pozostałych ofert złożonych w postępowaniu, było możliwe na takiej samej zasadzie, co uczynił wobec wszystkich ofert złożonych w postępowaniu.

Oznacza to, że sposób oceny i badania ofert złożonych w postępowaniu odbywał się na takich samych zasadach, niezależnie od tego czy oferta została przekazana jako interaktywny formularz, czy w formie skanu tego formularza. Z przebiegu rozprawy wynika, że jedyna różnica wynikająca ze sposobu złożenia przez Odwołującego oferty wiąże się z brakiem automatycznego jej przetworzenia przez system w taki sposób, że automatycznie nie pojawiła się ona w zestawieniu złożonych ofert z pełnymi danymi, co jednak nie pozbawia Zamawiającego możliwości uzupełnienia tego zestawienia, co uczynił. Nie ma to zatem przełożenia ani na fakt złożenia oferty, ponieważ fakt ten został odnotowany przez system, jak też na możliwość zapoznania się przez Zamawiającego z jej treścią, a także nie ma przełożenia na samą treść oferty.

W sprawie nie zostało także wykazane, aby wspomniana ogólnikowo przez Zamawiającego w informacji o odrzuceniu oferty Odwołującego, dokonana przez Odwołującego zmiana nazwy na oferta, tj. bez ciągu znaków, użytych obok oznaczenia oferta przez system, wpływała na brak możliwości zapoznania się z jej treścią, jak też na zmianę treści tej oferty, tj. złożone w niej oświadczenie woli.

Stosownie do przepisu art. 68 Pzp przekazywanie m.in. ofert odbywa się przy użyciu środków komunikacji elektronicznej, zapewniających zachowanie integralności, autentyczności, nienaruszalności danych i ich poufności w ramach wymiany i przechowywania informacji, w tym zapewniających możliwość zapoznania się z ich treścią wyłącznie po upływie terminu na ich składanie.

Z przepisu tego wynika, że wymaga się, aby środki komunikacji elektronicznej służące określonym w nim celom zapewniały: integralność, tj. brak możliwości nieuprawnionych modyfikacji danych zawarty w ofercie, autentyczność, tj. gwarancję, że treść ofert pochodzi od wskazanego wykonawcy, nienaruszalność danych i ich poufność, tj. brak możliwości ingerencji w treść ofert oraz zapewnienie ich niedostępności i nieujawniania zawartych w nich danych podmiotom nieuprawnionym, a także możliwość zapoznania się z ich treścią wyłącznie po upływie terminu na ich składanie.

Zamawiający nie podniósł i nie wykazał, aby sposób złożenia oferty przez Odwołującego, nastąpił z naruszeniem ww. wymogów, np. aby oferta nie pochodziła od Odwołującego, aby pozwalała na dokonanie w niej nieuprawnionych modyfikacji, aby nie zapewniała nienaruszalności danych i ich poufności, czy pozwalała na zapoznanie się z jej treścią przed upływem terminu na składanie ofert.

(...) W ocenie Izby odrzucenie oferty Odwołującego na wskazanych powyżej podstawach faktycznych należy zatem uznać, za wyraz nadmiernego formalizmu. Jakkolwiek zgodzić się należy z Zamawiającym, że Odwołujący nie zastosował się do wszystkich wymogów SWZ dotyczących formalnych aspektów jej złożenia to jednak, trudno uznać, że uchybienia te są tej rangi, że skutkują one odrzuceniem oferty na wskazanej przez Zamawiającego podstawie prawnej. Nie może bowiem umykać uwadze cel wprowadzania określonych uregulowań w SWZ. Oferta złożona przez Odwołującego stanowi dokument elektroniczny, została przekazana poprzez Platformę e-Zamówienia, została opatrzona podpisem co do którego Zamawiający nie zgłasza zastrzeżeń oraz jest zgodna z warunkami zamówienia. W sytuacji, gdy Odwołujący skorzystał z interaktywnego formularza, tyle, że sporządził jego skan i jest możliwe zapoznanie się z treścią złożonej przez niego oferty, to trudno uznać za usprawiedliwione okolicznościami sprawy jej odrzucenie tylko dlatego, że nie został przekazany interaktywny formularz oferty, lecz jego skan. Formalizm postępowania nie jest celem samym w sobie. W sprawie zostało wykazane, że wszystkie oferty, tj. oferty złożone w formie interaktywnego formularza, jak też oferta Odwołującego, złożona w formie podpisanego skanu tego formularza, zostały złożone w postępowaniu w określonym terminie, a także, że po stronie Zamawiającego istniała możliwość zapoznania się z ich treścią i przeprowadzenia ich oceny i badania na takich samych zasadach.”

[pełny tekst orzeczenia](#)

Wyrok KIO z dnia 13 marca 2023 r. sygn. akt KIO 527/23 – ocena ofert, wyjaśnienia swz

„Izba wskazuje, że zgodnie z odpowiedzią Zamawiającego z dnia 15 lipca 2022 r., Zamawiający wskazał, że inwestycje oceniane w ramach kryterium oceny ofert Doświadczenie Kierownika Budowy, powinny spełniać warunki opisane w Rozdziale III pkt 3.1 podp. e), które to warunki odnoszą się do trzech kwestii: (a) powierzchni użytkowej, (b) wartości robót oraz (c) polegać na remoncie lub przebudowie budynku zabytkowego.

Jak wyżej wskazano, treść odpowiedzi na pytania wykonawców udzielona w trybie art. 135 ust. 1 i 2 Pzp stanowi integralną część SWZ i ocena ofert wykonawców winna dokonywać się z uwzględnieniem wyjaśnień i zmian specyfikacji dokonanych w ramach udzielonych odpowiedzi (zob. wyrok z dnia 28 sierpnia 2018 r., sygn. akt: KIO 1615/18). Analogicznie w przypadku zmiany treści specyfikacji istotnych warunków zamówienia. W wyroku z dnia 14 sierpnia 2018 r., sygn. akt: KIO 1479/18, Krajowa Izba Odwoławcza zwróciła uwagę, że

„odpowiedzi udzielane w ramach wyjaśnień treści specyfikacji zamówienia są bezwzględnie wiążące dla wykonawców (tak np. wyrok z 16 sierpnia 2011 r., sygn. akt KIO 1648/11; wyrok z 7 marca 2012 r., sygn. akt KIO 388/12). Odpowiedź na pytanie związane ze specyfikacją staje się częścią SIWZ i może zmieniać jej pierwotną treść. W takim przypadku zamawiający nie musi dokonywać żadnych dodatkowych czynności, ponieważ zarówno on, jak i wykonawcy, są związani treścią pytań i odpowiedzi. A zatem, oceniając konsekwencje udzielonej przez zamawiającego odpowiedzi, Krajowa Izba podkreśla, że odpowiedziom na pytania dotyczące treści s.i.w.z. przypisywane są doniosłe skutki. Odpowiedzi te są bowiem uznawane za rodzaj wykładni autentycznej, wiążącej zarówno zamawiającego jak i wykonawców (tak np. w wyroku z dnia 17 listopada 2015 r., sygn. akt KIO 2412/15)”.

W ocenie Izby nie budzi żadnych wątpliwości, że Zamawiający udzielając odpowiedzi na pytanie nr 8 zmienił i doprecyzował treść SWZ w sposób wiążący dla wykonawców biorących udział w postępowaniu. Nie ma tu znaczenia, że jak wskazał Odwołujący – Zamawiający wykroczył poza zakres pytania. Treść odpowiedzi jest bowiem wiążąca. Jeżeli natomiast Odwołujący nie zgadzał się ze stanowiskiem Zamawiającego dotyczącym konieczności wykazania się doświadczeniem polegającym na remoncie lub przebudowie budynku zabytkowego miał możliwości skorzystania z odwołania do KIO. Odwołujący z powyższej możliwości nie skorzystał, zatem SWZ został zmieniony w sposób prawomocny i nie ma możliwości jego zmiany na etapie wyboru najkorzystniejszej oferty, a w ocenie Izby de facto do tego zmierzało odwołanie.

Argumentacja Odwołującego podważająca zasadność uznania przez Zamawiającego, przy ocenie ofert udzielonej odpowiedzi na pytanie nr 8, była w ocenie składu orzekającego Izby próbą wzruszenia zmiany SWZ po upływie ustawowego terminu do wniesienia odwołania dotyczącego tej zmiany. Tym samym argumentacja ta została uznana za spóźnioną.

Ponadto, w ocenie Izby całkowicie nieuprawnione było z kolei twierdzenie Odwołującego, że odpowiedź na pytanie nr 8 nie stanowiła wiążącej dla wykonawców zmiany SWZ. Podkreślić należy, że wbrew stanowisku Odwołującego już samo udzielenie odpowiedzi jest wiążące dla każdej ze stron postępowania przetargowego, a na Zamawiającym nie ciążyą żadne dodatkowe obowiązki w zakresie modyfikacji treści dokumentacji postępowania jak np. sporządzenie tekstu jednolitego SWZ i innych załączników odpowiedź tą uwzględniającą. Z tego powodu argumentacja Odwołującego nie zasługiwała na uwzględnienie.”

[pełny tekst orzeczenia](#)

Wyrok KIO z dnia 13 marca 2023 r. sygn. akt KIO 507/23 – warunki udziału w postępowaniu, możliwość postępowania się przez wykonawcę doświadczeniem zdobytym w ramach realizacji zamówienia publicznego w tej części prac, którą wykonawca powierza podwykonawcom

„Zdaniem odwołującego spółka S. nie spełnia ww. warunku, gdyż nie realizowała przedmiotowych usług samodzielnie, a przy pomocy innego podmiotu będącego jedynie podwykonawcą S..

Na poparcie stanowiska odwołujący przywołał w szczególności wyrok TSUE z maja 2017 r. w sprawie C-387/14 Esaprojekt. Wspomniany wyrok dotyczył kwestii konsorcjum i wzajemnego udziału jego członków w wykonywaniu zamówienia publicznego. Trybunał orzekł, że członek konsorcjum nie może powoływać się na doświadczenie przy wykonywaniu określonej części zamówienia, jeżeli wykonywał ją drugi konsorcjant.

Jak wskazano, wyrok dotyczył konsorcjum, czyli wykonawców wspólnie ubiegających się o udzielenie zamówienia na zasadach przewidzianych przepisami ustawy.

Skład orzekający zauważa, że w sprawie rozpatrywanej ocenie podlega możliwość postępowania się przez wykonawcę doświadczeniem zdobytym w ramach realizacji zamówienia publicznego w tej części prac, którą wykonawca powierza podwykonawcom. W ocenie Izby w sprawie nie podlega ocenie doświadczenie członka konsorcjum, lecz wykonawcy odpowiedzialnego za realizację zamówienia, w wyniku wyboru oferty przez niego złożonej i zawarcia z nim umowy. Należy podkreślić, że możliwość zatrudniania podwykonawców jest jednym z podstawowych uprawnień wykonawcy w toku realizacji zamówienia publicznego. Na mocy art. 462 ustawy pzp, wykonawca pozostaje w pełni uprawniony do realizowania zamówień publicznych przy ich pomocy. Wykonawca zatrudnia podwykonawcę na własny koszt i ryzyko, zobowiązany jest więc do kontroli wykonywanych przez niego prac, w tym do odbioru, łączenia poszczególnych elementów, a finalnie do zaoferowania tej pracy zamawiającemu jako świadczenia własnego.

Skład orzekający podziela przy tym opinię, iż „Podwykonawca staje się w ten sposób niejako zasobem własnym wykonawcy i działa pod jego pełnym nadzorem i kontrolą, wykonując zobowiązania określone w treści umowy podwykonawczej. Podwykonawcy nie należy więc traktować jako odrębnego podmiotu realizującego zamówienie, ponieważ taki przymiot może posiadać wyłącznie wykonawca wybrany w odpowiedniej procedurze wskazanej w PZP.

Przechodząc do kwestii doświadczenia uzyskiwanego przez podwykonawcę w związku z realizowanym zamówieniem, należy opowiedzieć się za poglądem, zgodnie z którym takie doświadczenie należy traktować dwojako – zarówno jako doświadczenie własne podwykonawcy, jak i doświadczenie generalnego wykonawcy.” (...).

Przyjęcie odmiennego poglądu doprowadziłoby do wniosku, iż niemożliwe byłoby wykazywanie się doświadczeniem realizacji określonej usługi lub roboty budowlanej przez podmiot, za wykonanie takich prac odpowiedzialny i który uprzednio je zaoferował.

Mając powyższe na uwadze należy uznać, że Wykonawca S. nabył doświadczenie związane z całym zakresem usług wskazanych w „Wykazie usług”, realizowanych dla T.S. sp. z o. o. oraz T.W. sp. z o. o., a tym samym S. spełnia warunek udziału w postępowaniu (...).”

[pełny tekst orzeczenia](#)

Wyrok KIO z dnia 4 stycznia 2023 r. sygn. akt KIO 3441/22 – unieważnienie czynności unieważnienia postępowania

„Izba wskazuje, że w uzasadnieniu przedstawionym przez Zamawiającego brak jest jakiegokolwiek analizy związku pomiędzy rzekomą wadą w opisie przedmiotu zamówienia poprzez brak określenia rodzaju zaburzeń neurologicznych, a ryzykiem unieważnienia umowy w sprawie zamówienia publicznego. Argumentacja Zamawiającego sprowadza się do jednozdaniowej konstatacji o wadzie opisu przedmiotu zamówienia, bez analizy ryzyka unieważnienia umowy. Zdaniem Izby, analiza sekwencji czynności podjętych przez Zamawiającego w ramach przedmiotowego postępowania prowadzi do wniosku, że „wada” postępowania została celowo „dostrzeżona” przez Zamawiającego po zapoznaniu się z ofertami wykonawców. Zamawiający w sposób nieprawidłowy wykorzystał instytucję unieważnienia postępowania w celu zaniechania wyboru oferty Odwołującego, mimo, że oferta ta było ofertą najkorzystniejszą w ramach kryteriów oceny ofert. Izba wskazuje, że Zamawiający rozpoczynając postępowanie przetargowe dąży do realizacji określonych potrzeb publicznych. Te potrzeby muszą być zidentyfikowane i prawidłowo określone, a następnie opisane w SWZ. Ustawa Pzp wprowadzała szereg narzędzi dla podmiotów publicznych, które mogą być wykorzystane w celu prawidłowej identyfikacji i opisu potrze jakie mają zostać zrealizowane w ramach poszczególnych postępowań przetargowych. Ustawodawca wprowadził w ustawie pzp procedurę analizy potrzeb i wymagań podmiotów publicznych czy

też wstępne konsultacje rynkowe uregulowane w art. 84 ustawy Pzp. Zatem podmioty publiczne są zobowiązane do przeprowadzenia wszechstronnej i starannej oceny potrzeb, które mają zostać zrealizowane w ramach postępowania przetargowego. Tylko takie postępowania umożliwi efektywne gospodarowaniu środkami publicznymi. Zdaniem Izby, nieprawidłowym i negatywnym zjawiskiem w systemie zamówień publicznych jest stosowanie przez zamawiających procedury unieważnienia postępowania na podstawie art. 255 ust. 6 ustawy Pzp jako narzędzia do sanowania swoich błędów popełnionych na etapie przygotowywania dokumentacji postępowania. System zamówień publicznych nie jest systemem jedno – podmiotowym, składającym się wyłącznie z zamawiających. Elementem tego systemu są przedsiębiorcy realizujący zadania publiczne w sposób określony przez zamawiających. Aby system ten mógł spełniać swoje cele i zadania, musi być oparty na profesjonalizmie i zaangażowaniu obu stron, nie zaś wyłącznie jednej z nich. Podmioty publiczne są zatem zobowiązane z najwyższą starannością identyfikować swoje potrzeby przed wszczęciem postępowania, tak aby nie miały miejsca rzekome uchybienia w opisie ich potrzeb na etapie weryfikacji ofert. Zdaniem Izby, w przedmiotowym postępowaniu, Zamawiający jako profesjonalista, miał lub powinien być mieć pełną świadomość swoich potrzeb jakie zamierza zrealizować w ramach przedmiotowego postępowania przetargowego. Racjonalny zamawiający planując doposażyć swoją jednostkę w profesjonalny sprzęt do wykonywania zabiegów z pacjentami weryfikuje przed wszczęciem postępowania właśnie docelową grupę pacjentów i zakres zabiegów jakie będą wykonywane przez poszczególne urządzenia. Bez wykonania takiej analizy wszczęcie postępowania przetargowego byłoby wyłącznie niegospodarnością Zamawiającego. Zdaniem Izby, Zamawiający musiał mieć pełną świadomość opisu przedmiotu zamówienia w części I zamówienia. Był autorem opisu zawartego w SWZ, zatem trudno racjonalnie przyjąć, że zakres wymagań został określony w oderwaniu od rzeczywistych potrzeb Zamawiającego. Zdaniem Izby, Zamawiający w momencie zapoznania się z ofertami złożonymi w postępowaniu i ustaleniem, że oferta Odwołującego jest ofertą najkorzystniejszą cenową, unieważnił postępowania, wyjaśniając w swojej decyzji, że chciał zakupić urządzenie drugiego z oferentów. Skoro zatem Zamawiający chciała zakupić konkretne urządzenie, konkretnego producenta z uwagi na specyficzne parametry i potrzeby Zamawiającego, to ustawa Pzp przewiduje w takiej sytuacji udzielenie zamówienia w trybie niekonkurencyjnym. Rodzi się zatem pytanie w jakim celu Zamawiający wszczął procedurę konkurencyjną i stwarzał pozory konkurencyjności.

Zdaniem Izby, Zamawiający nie wykazał związku pomiędzy rzekomą wadą w opisie przedmiotu zamówienia, a koniecznością unieważnienia postępowania w momencie jego finalizacji. Teoretyczne argumenty Zamawiającego o tym, iż zostały złożone oferty nieporównywalne, nie stanowi prawidłowej przesłanki do przyjętego przez Zamawiającego sposobu zakończenia postępowania. Po pierwsze, każdy z potencjalnych wykonawca na etapie publikacji SWZ miał możliwość zwrócenia się z wniosek o wyjaśnienia treści SWZ, gdyby istniały wątpliwości co do sposobu opisu przedmiotu zamówienia. Po drugie, Zamawiający jako gospodarz postępowania opisał swoje potrzeby, opis zwarty w SWZ nie budził wątpliwości wykonawców. Przerzucenia na wykonawców na obecnym etapie postępowania negatywnych konsekwencji związanych z rzekomymi wadami w opisie przedmiotu zamówienia jest nieuprawnione i nie ma żadnego oparcia w przepisach ustawy Pzp.

Zdaniem Izby, Zamawiający nie wykazał istotnej wady postępowania, która uzasadniałaby unieważnienie postępowania. Takiej istotności nie sposób przypisać stwierdzeniu, że po złożeniu ofert Zamawiający uznał, że urządzenie oferowane przez Odwołującego nie spełnia jego oczekiwań. Gdyby przyznać podmiotom publicznym tak szerokie uprawnienie do unieważnienia postępowań, to - po pierwsze - przepis art. 255 ustawy Pzp byłby przepisem zbędnym. Przepis ten zaś statuuje wyjątek od zasady zakończenia postępowania przetargowego poprzez wybór oferty najkorzystniejszej. Jako wyjątek winien być zatem interpretowany rygorystycznie i zawężająco. Po drugie, tak szeroko rozumiane uprawnienia do unieważnienia postępowania stanowiłyby istotne zagrożenia dla rynku zamówień publicznych i działającym na nim podmiotów prywatnych. Podmioty te bowiem pozbawione byłoby jakiegokolwiek pewności co do zakończenia postępowania i uzyskania zamówienia. Zamawiający bowiem na każdym etapie postępowania, zależnie od okoliczności i subiektywnych przekonań, mogliby unieważniać postępowania wskazując na rzekome błędy w opisie swoich wymagań.

Izba ponadto wskazuje, że Zamawiający w żaden sposób nie wykazał dlaczego rzekoma „wada” postępowania uniemożliwia zawarcia niepodlegającej unieważnieniu umowy z wykonawcą. Zamawiający wskazał, że błąd w opisie przedmiotu zamówienia skutkuje niemożnością zawarcia niepodlegającej unieważnieniu umowy. Zdaniem Izby, nie mamy do czynienia w omawianym stanie faktycznym z błędem w opisie przedmiotu zamówienia. Zamawiający opisał swoje potrzeby, zaś wykonawcy złożyli oferty odpowiadające opisanym wymaganiom Zamawiającego. Opis przedmiotu zamówienia był dla wykonawców

jednoznaczny i wystarczający do złożenia ofert. Zdaniem Izby, Zamawiający, w celu zastosowania art. 255 ust. 6 ustawy Pzp, winien wykazać, że zachodzą przesłanki unieważnienia umowy w sprawie zamówienia publicznego określone w kodeksie cywilnym. Wykazać związek przyczynowy pomiędzy rzekomą wadą postępowania o koniecznością unieważnienia umowy. Takich informacji Zamawiający nie przedstawił w uzasadnieniu swojej decyzji o unieważnieniu postępowania. Izba podkreśla, że treść dokumentacji przetargowej sporządzonej przez Zamawiającego, jak każde oświadczenie woli, podlega wykładni zgodnie z regułami art. 65 k.c., zaś stwierdzenie, że dokumentacja ta została sporządzona wadliwie i zawarta na jej podstawie umowa podlegałaby unieważnieniu oznacza konieczność udowodnienia wady umowy, której nie da się również usunąć z zastosowaniem reguł interpretacyjnych i kolizyjnych, pozwalających na wyeliminowanie ewentualnych niejasności czy wątpliwości dokumentacji postępowania. W okolicznościach analizowanej sprawy, zachowanie wykonawców, jak i Zamawiającego potwierdza, że nie mamy do czynienia z błędem, ale z subiektywną zmianą zdania Zamawiającego co do tego co chciałby uzyskać i próbą nieprawidłowego pozbawienia Odwołującego możliwości realizacji zamówienia. Zdaniem Izby, Zamawiający w sposób nieuprawniony skorzystał z ostatecznego narzędzia przewidzianego w ustawie Pzp co do sposobu zakończenia postępowania. Istotą prowadzonego postępowania przez Zamawiającego jest udzielenie zamówienia. Unieważniając postępowanie na etapie jego finalizacji, Zamawiający naraża zarówno wykonawców jak Skarb Państwa nie uzasadnione koszty.”

[pełny tekst orzeczenia](#)

Wyrok KIO z dnia 11 stycznia 2023 r. sygn. akt KIO 3472/22 – unieważnienie postępowania

„W tym stanie faktycznym brak jest więc podstaw do uznania, że zachodzi podstawa do unieważnienia postępowania określona w art. 255 pkt 6 ustawy Pzp. Zamawiający opisał bowiem w SWZ przedmiot zamówienia, w tym technologię robót i zakres ich wykonania, który określił w dokumentacji projektowej i specyfikacji technicznej wykonania i odbioru robót budowlanych oraz w przedmiarach robót stanowiących odpowiednie załączniki do SWZ. W oparciu o tak skonstruowany opis przedmiotu zamówienia wykonawcy przygotowali i złożyli swoje oferty. Zamawiający nie badał i nie oceniał ofert. Stwierdził jedynie, że zachodzą podstawy do unieważnienia przedmiotowego postępowania, gdyż przedmiar robót dotyczący

I części zamówienia nie zawiera zakresu prac związanego z wykonaniem remontu windy zlokalizowanej przy budynku szkoły w związku z ujętą w zakresie prac rozbiórką podjazdu dla osób niepełnosprawnych. Nadto udostępnione przedmiary robót dotyczące II części zamówienia nie zawierają zakresu prac związanych z wykonaniem instalacji fotowoltaicznej o mocy 6,5 KW. W żaden sposób nie wykazał jednak, że brak tego zakresu spowoduje nieważność umowy w sprawie zamówienia publicznego. Nie tylko, że nie wykazał zaistnienia żadnej z przesłanek unieważnienia postępowania wymienionych w art. 457 ustawy Pzp, ale i nie wskazał – jak słusznie podniósł Odwołujący – która z tych przesłanek uzasadnia unieważnienie przedmiotowego postępowania. Nie odniósł się bowiem do treści powołanego wyżej przepisu. Uzasadnienie unieważnienia postępowania jest wręcz lakoniczne. To dopiero na etapie postępowania odwoławczego Zamawiający odwołał się do nowych okoliczności, nigdzie wcześniej nie wyartykułowanych, które miały uzasadniać dokonanie kwestionowanej przez Odwołującego czynności. Pojawiły się więc argumenty dotyczące dofinansowania tej inwestycji z rządowego Funduszu Polski Ład a co za tym idzie braku możliwości uzyskania dofinansowania na nieprzewidziane zakresy prac. Niemniej jednak nie przedłożył w tym zakresie żadnych dokumentów dotyczących realizowanej przez niego inwestycji, w tym np. wniosku o dofinansowanie z treści, którego wynikałoby chociażby, że zakres prac objęty dofinansowaniem zawiera także zakres prac, o których mowa w unieważnieniu postępowania. Nie przedstawił także umowy bądź wyciągu z tej umowy, z treści której wynikałoby jakie są wymogi dotyczące dofinansowania tej właśnie inwestycji. A tym samym nie wykazał, że istnieją okoliczności uzasadniające unieważnienie postępowania. Podkreślić przy tym należy, że postępowanie o udzielenie zamówienia jest postępowaniem sformalizowanym i podjęcie tak daleko idącej decyzji jak unieważnienie postępowania musi być oparte na obowiązujących przepisach ustawy Pzp.

Istotne znaczenie z punktu widzenia oceny zasadności unieważnienia postępowania ma także potrzeba poszanowania praw wykonawców, którzy uznali za wiążące postanowienia SWZ, a potem złożyli zgodne z nimi oferty. Zamawiający nie może w sposób całkowicie dowolny pozbawiać wykonawców możliwości uzyskania zamówienia ze względu na ryzyko unieważnienia umowy. Unieważnienie postępowania jest wyjątkiem i nie może w jego ramach dochodzić do nadinterpretacji a w tym stanie faktycznym doszło do takiej właśnie sytuacji. Możliwym jest bowiem dalsze prowadzenie postępowania, dokonanie badania i oceny ofert a w konsekwencji wybór oferty najkorzystniejszej i realizacja zamówienia w sposób zgodny

z przekazanym wykonawcom Szczegółowym opisem przedmiotu zamówienia, a w tym technologią robót i zakresem ich wykonania określonym w dokumentacji projektowej i specyfikacji technicznej wykonania i odbioru robót budowlanych oraz w przedmiarach robót stanowiących odpowiednie załączniki do SWZ.”

[pełny tekst orzeczenia](#)

Wyrok KIO z dnia 5 stycznia 2023 r. sygn. akt KIO 3454/22 - unieważnienie postępowania

„Na wstępie skład orzekający pragnie przypomnieć treść przepisu art. 256 ustawy Pzp, który w ocenie zamawiającego miał w niniejszym przypadku zastosowanie, oraz wskazać w jakich okolicznościach faktycznych zamawiający może z tej regulacji skorzystać, podejmując decyzję o unieważnieniu postępowania o udzielenie zamówienia publicznego.

Dostrzec należy, że przepis art. 256 ustawy Pzp jest całkowicie nowym rozwiązaniem, dotychczas nieobecnym w Prawie zamówień publicznych, dającym możliwość unieważnienia postępowania o udzielenie zamówienia odpowiednio przed upływem terminu składania wniosków o dopuszczenie do udziału w postępowaniu, albo przed upływem terminu składania ofert, jeżeli wystąpiły okoliczności powodujące, że dalsze prowadzenie postępowania jest nieuzasadnione. Ustawodawca, wprowadzając ten przepis postanowił, że niniejsza regulacja będzie funkcjonować niezależnie od obligatoryjnych przesłanek unieważnienia postępowania, wymienionych w art. 255 ustawy Pzp. Niewątpliwie, z uwagi na redakcję tego przepisu, daje ona zamawiającemu znacznie szersze możliwości działania, gdyż nie wskazuje ściśle jakie to okoliczności muszą ujawnić się, aby zamawiający mógł stwierdzić, że dalsze prowadzenie postępowania jest nieuzasadnione, co nie oznacza jednak, że przepis ten daje nieograniczone możliwości unieważnienia procedury.

Pomimo wskazanej powyżej dużej elastyczności co do możliwości zastosowania wyżej opisanej regulacji podkreślić należy, że ten nie może być stosowany rozszerzająco, z uwagi na cel wszczęcia postępowania o udzielenie zamówienia, którym jest wyłonienie wykonawcy w trybie konkurencyjnym i zawarcie umowy w sprawie zamówienia publicznego. Unieważnienie postępowania, nawet na etapie wstępnym, nie powinno następować bowiem w sposób całkowicie dowolny i nieuzasadniony, między innymi ze względu na ochronę interesu wykonawców zainteresowanych postępowaniem.

Tym samym powołanie się na powyższy przepis możliwe jest jedynie w sytuacji zaistnienia takiej okoliczności, która powoduje, że dalsze prowadzenie postępowania jest nieuzasadnione. Oznacza to, że przywołana przesłanka wymaga zaistnienia: (1) okoliczności (pewnego zdarzenia); (2) okoliczność ta wywołuje określony skutek, konieczne jest zatem zaistnienie związku pomiędzy występującą okolicznością a konsekwencją; (3) niezasadności prowadzenia dalszego postępowania, która została wywołana na skutek zaistniałej okoliczności. Należy też zauważyć, że możliwość zastosowania art. 256 ustawy Pzp została ograniczona czasowo, gdyż regulacja ta dotyczy sytuacji wystąpienia okoliczności, które będą stanowiły podstawę unieważnienia, co oznacza, że dotyczy wyłącznie takich okoliczności, które ujawniły się w dacie po wszczęciu postępowania o udzielenie zamówienia publicznego. Należy w szczególności podkreślić, że przepis ten nie zwalnia zamawiającego z należytej staranności w planowaniu i udzielaniu zamówień publicznych, uzasadnionej ochroną interesu wykonawców. Zamawiający powinien zatem przed wszczęciem postępowania przeprowadzić stosowne analizy, w tym co do tego jaki zakres zamierza zlecić w ramach prowadzonego postępowania i dokonać wyboru odpowiedniego trybu, w jakim to zlecenie nastąpi, mając na uwadze warunki rynkowe i przesłanki udzielenia zamówienia, które mogą w danych okolicznościach mieć zastosowanie.

Jednocześnie należy też przypomnieć, że zgodnie z art. 260 ust. 1 ustawy Pzp obowiązkiem zamawiającego jest podanie w informacji o unieważnieniu postępowania, podstawy prawnej i faktycznej podjęcia takiej decyzji. Unieważnienie postępowania jest bowiem jednym ze sposobów zakończenia postępowania i należy je traktować jak każdą inną czynność, którą zamawiający wykonuje w toku postępowania, a która podlega kontroli wykonawców. Izba w swoich orzeczeniach wielokrotnie zwracała uwagę, że celem uzasadnienia jest w istocie umożliwienie wykonawcom kontroli czynności zamawiającego. Co kluczowe, wskazane w informacji o unieważnieniu postępowania okoliczności faktyczne i prawne mają znaczenie dla granic, w jakich mogą być rozpoznane środki ochrony prawnej wnoszone wobec tej czynności. Odwołanie jest środkiem ochrony prawnej dotyczącym konkretnej czynności zamawiającego, która została dokonana w danych okolicznościach faktycznych oraz prawnych i tylko w tych granicach podlega rozpoznaniu. Przepis art. 555 ustawy Pzp stanowi, że Izba nie może rozpoznać zarzutów, które nie zostały podniesione w odwołaniu. Konsekwencją tego jest brak możliwości podawania przez zamawiającego okoliczności uzasadniających czynność unieważnienia postępowania, które nie zostały wskazane w informacji, przesłanej zgodnie

z art. 260 ust. 1 ustawy Pzp. Okoliczności ujawnione dopiero w odpowiedzi na odwołanie czy też na rozprawie, przekraczają granice wyznaczone okolicznościami faktycznymi i prawnymi wskazanymi w treści odwołania (podobnie Izba w wyroku z dnia 27 lipca 2021 r., sygn. akt KIO 1766/21).

Przenosząc powyższe rozważania na kanwę rozpoznawanej sprawy w pierwszej kolejności dostrzec należy, że zamawiający uzasadniając podjętą przez siebie decyzję o unieważnieniu postępowania jako podstawę prawną wskazał art. 256 ustawy Pzp. W uzasadnieniu faktycznym ograniczył się z kolei do stwierdzenia, że unieważnia przetarg ponieważ wystąpiły okoliczności powodujące, że dalsze prowadzenie postępowania jest nieuzasadnione ze względów ekonomicznych. Należy podkreślić, że takie uzasadnienie, niezwykle lakoniczne, nie niesie za sobą informacji na temat tego co faktycznie leżało u podstaw podjętej decyzji. Z kolei, jak wskazano powyżej, przepis art. 260 ustawy Pzp nakłada na zamawiającego obowiązek nie tylko poinformowania wykonawcy o czynności unieważnienia, ale także sporządzenia uzasadnienia faktycznego i prawnego takiej czynności. Sporządzenie uzasadnienia faktycznego czynności unieważniania ma doniosłe znaczenie, gdyż w oparciu o ten dokument wykonawcy dowiadują się o motywach, jakie legły u podstaw czynności zamawiającego, a na podstawie argumentacji w nim zawartej podejmują decyzję o skorzystaniu lub nie ze środków ochrony prawnej przysługujących im wobec tej czynności. W niniejszej sprawie tego elementu w ogóle zabrakło w treści uzasadnienia, i już tylko z tego powodu czynność taka, jako wadliwie dokonana, jest nieważna, a odwołanie zasługuje na uwzględnienie.”

[pełny tekst orzeczenia](#)

Wyrok KIO z dnia 11 stycznia 2023 r. sygn. akt KIO 3458/22 – postępowanie odwoławcze

„Dostrzeżenia wymaga, że posiedzenie Izby z udziałem stron i uczestników postępowania jest tą fazą postępowania odwoławczego, która bezpośrednio poprzedza rozprawę. Na tym etapie strony prezentują swoje ostateczne stanowiska procesowe, co do podtrzymania lub cofnięcia odwołania, uwzględnienia zarzutów przedstawionych w odwołaniu czy wniesienia sprzeciwu wobec tej ostatniej czynności, od których to stanowisk uzależnione jest wyznaczenie rozprawy. Jest to zatem faza, w której następuje koncentracja środków ochrony prawnej, w związku z czym uczestnicy postępowania odwoławczego stawiając się na posiedzenie winni

być gotowi do określenia swoich stanowisk procesowych warunkujących dalsze procedowanie w sprawie. Omawiany etap postępowania odwoławczego następuje po fazie posiedzenia niejawnego bez udziału stron, na którym dokonywane są czynności formalnoprawne i sprawdzające, warunkujące skierowanie odwołania na posiedzenie z udziałem stron. Przepis § 13 ust. 1 pkt 5 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z 31 grudnia 2020 r. w sprawie postępowania przy rozpoznawaniu odwołań przez Krajową Izbę Odwoławczą (Dz.U. z 2020 poz. 2453) stanowiący o wzywaniu przystępującego do złożenia oświadczenia w przedmiocie wniesienia sprzeciwu w terminie 3 dni nie znajduje zastosowania w sytuacji, gdy zostało już wyznaczone posiedzenie z udziałem stron i uczestników postępowania odwoławczego. Powyższe wynika z sposób jednoznaczny z przepisu § 13 ust. 2 ww. rozporządzenia.

Przystępujący, prawidłowo zawiadomiony o terminie posiedzenia Izby, nie stawił się na nie i nie wniósł sprzeciwu wobec częściowego uwzględnienia zarzutów odwołania przez zamawiającego. Wobec braku oświadczenia przystępującego o wniesieniu sprzeciwu do czasu zamknięcia posiedzenia, Izba zobowiązana treścią przywołanych wcześniej przepisów umorzyła postępowanie odwoławcze, w części dotyczącej zarzutu naruszenia art. 239 ust. 1 w zw. z art. 16 pkt 1 oraz art. 17 ust. 2 ustawy Pzp.”

[pełny tekst orzeczenia](#)

Wyrok SO w Warszawie z dnia 28 września 2022 r. sygn. akt XXIII Zs 115/22

[tekst orzeczenia](#)

Wyrok SO w Warszawie z dnia 15 listopada 2022 r. sygn. akt XXIII Zs 127/22

[tekst orzeczenia](#)

Wyrok SO w Warszawie z dnia 7 lutego 2023 r. sygn. akt XXIII Zs 123/22

[tekst orzeczenia](#)

ANALIZY SYSTEMOWE

NR 3/2023

Biuletyn Informacyjny Urzędu Zamówień Publicznych 01.01.2023 – 31.03.2023

I. Rynek zamówień publicznych

Liczba opublikowanych ogłoszeń

Rodzaj ogłoszenia	Miejsce publikacji		RAZEM
	BZP	TED	
Zamówienia publiczne			
O zamówieniu	29 622	7 452	37 074
O zamówieniu w dziedzinach obronności i bezpieczeństwa	-	74	74
O zamiarze zawarcia umowy	982	272	1 254
O wyniku postępowania / udzieleniu zamówienia	31 993	11 307	43 300
O konkursie	7	15	22
O wynikach konkursu	7	22	29
O zmianie umowy	2 789	3 458	6 247
O wykonaniu umowy	65 130	-	65 130
O spełnianiu okoliczności, o których mowa w art. 214 ust. 1 pkt 11–14 ustawy Pzp	179	-	179
O zmianie ogłoszenia	17 124	4 362	21 486
Dotyczące zamówienia, dla którego nie ma obowiązku stosowania ustawy Pzp	4 271	-	4 271
Plan postępowań	8 150	-	8 150
Wstępne i okresowe ogłoszenia informacyjne	-	484	484
O profilu nabywcy	-	37	37
Razem	160 254	27 483	187 737
Koncesje			
O koncesji	2	0	2
O zmianie ogłoszenia	1	1	2
O zamiarze zawarcia umowy koncesji	0	1	1
O zawarciu umowy koncesji	2	0	2
O zmianie umowy koncesji	0	0	0
Razem	5	2	7

Postępowania wszczęte według rodzaju zamówienia

Rodzaj zamówienia	BZP	TED	Ogółem
Roboty budowlane	40,03%	5,77%	33,09%
Dostawy	32,92%	59,11%	38,23%
Usługi	27,05%	35,12%	28,68%

Postępowania wszczęte według trybu postępowania

Tryb	BZP	TED
Podstawowy bez negocjacji (art. 275 pkt 1)	85,03%	-
Podstawowy z możliwością negocjacji (art. 275 pkt 2)	14,94%	-
Podstawowy z negocjacjami (art. 275 pkt 3)	0,01%	-
Partnerstwo innowacyjne (art. 297)	0,02%	-
Przetarg nieograniczony	-	98,54%
Przetarg ograniczony	-	1,06%
Negocjacje z ogłoszeniem	-	0,27%
Dialog konkurencyjny	-	0,13%
Partnerstwo innowacyjne	-	0,00%

Kryteria oceny ofert – BZP

(zamówienia powyżej wartości określonej w art. 2 ust. 1 pkt 1 ustawy Pzp z 2019 r. ale poniżej progów UE)

Kryterium	Odsetek postępowań			
	roboty budowlane	dostawy	usługi	Ogółem
Cena jako jedyne kryterium	6%	37%	24%	21%
Cena i inne kryteria	94%	63%	76%	79%

Kryteria oceny ofert – TED

(zamówienia o wartości powyżej progów UE)

Kryterium	Odsetek postępowań			
	roboty budowlane	dostawy	usługi	Ogółem
Cena jako jedyne kryterium	32%	44%	48%	45%
Cena i inne kryteria	68%	56%	52%	55%

Postępowania, w których przewidziano zaliczkowanie

(zamówienia powyżej wartości określonej w art. 2 ust. 1 pkt 1 ustawy Pzp z 2019 r. ale poniżej progów UE)

Rodzaj zamówienia	Liczba postępowań	Odsetek
Roboty budowlane	1 522	12,84%
Dostawy	38	0,39%
Usługi	65	0,81%
Razem	1 625	5,49%

Postępowania, w których zamawiający zastrzegł możliwość ubiegania się o zamówienie do wykonawców, o których mowa w art. 94 ustawy Pzp (zamówienia zastrzeżone)

(zamówienia powyżej wartości określonej w art. 2 ust. 1 pkt 1 ustawy Pzp z 2019 r. ale poniżej progów UE)

Rodzaj zamówienia	Liczba postępowań	Odsetek
Roboty budowlane	5	0,04%
Dostawy	3	0,03%
Usługi	64	0,80%
Razem	72	0,24%

Postępowania, w których przewidziano unieważnienie postępowania w przypadku nie przyznania środków pochodzących z budżetu UE i in.

(zamówienia powyżej wartości określonej w art. 2 ust. 1 pkt 1 ustawy Pzp z 2019 r. ale poniżej progów UE)

Rodzaj zamówienia	Liczba postępowań	Odsetek
Roboty budowlane	5 140	43,35%
Dostawy	2 288	23,46%
Usługi	1 945	24,28%
Razem	9 373	31,64%

Postępowania, w których przewidziano zmiany postanowień zawartej umowy w stosunku do treści oferty

(zamówienia powyżej wartości określonej w art. 2 ust. 1 pkt 1 ustawy Pzp z 2019 r. ale poniżej progów UE)

Rodzaj zamówienia	Liczba postępowań	Odsetek
Roboty budowlane	11 652	98,26%
Dostawy	8 770	89,93%
Usługi	7 483	93,40%
Razem	27 905	94,20%

Postępowania, w których przed wszczęciem postępowania o udzielenie zamówienia przeprowadzono wstępne konsultacje rynkowe
(zamówienia powyżej wartości określonej w art. 2 ust. 1 pkt 1 ustawy Pzp z 2019 r. ale poniżej progów UE)

Rodzaj zamówienia	Liczba postępowań	Odsetek
Roboty budowlane	39	0,33%
Dostawy	61	0,63%
Usługi	51	0,64%
Razem	151	0,51%

Zamówienia udzielone według rodzaju zamówienia

Rodzaj zamówienia	BZP	TED	Ogółem
Roboty budowlane	25,06%	3,04%	19,31%
Dostawy	38,00%	47,64%	40,52%
Usługi	36,94%	49,32%	40,17%

Zamówienia udzielone według trybu postępowania

Tryb	BZP Pzp z 2004 r.	BZP Pzp z 2019 r.	TED
Przetarg nieograniczony	65,62%	-	-
Przetarg ograniczony	1,56%	-	-
Negocjacje z ogłoszeniem	0,00%	-	-
Dialog konkurencyjny	0,00%	-	-
Negocjacje bez ogłoszenia	0,00%	-	-
Zamówienie z wolnej ręki	28,13%	-	-
Zapytanie o cenę	4,69%	-	-
Partnerstwo innowacyjne	0,00%	-	-
Licytacja elektroniczna	0,00%	-	-
Podstawowy bez negocjacji (art. 275 pkt 1)	-	77,90%	-
Podstawowy z możliwością negocjacji (art. 275 pkt 2)	-	12,40%	-
Podstawowy z negocjacjami (art. 275 pkt 3)	-	0,01%	-
Partnerstwo innowacyjne (art. 297)	-	0,01%	-
Negocjacje bez ogłoszenia (art. 301)	-	0,04%	-
Zamówienie z wolnej ręki (art. 305)	-	9,64%	-
Przetarg nieograniczony	-	-	83,65%
Przetarg ograniczony	-	-	1,43%
Negocjacje z ogłoszeniem	-	-	0,59%
Dialog konkurencyjny	-	-	0,21%
Partnerstwo innowacyjne	-	-	0,00%
Negocjacje bez ogłoszenia	-	-	9,40%
Zamówienie z wolnej ręki	-	-	4,72%

Średnia liczba ofert składanych i odrzucanych
(zamówienia powyżej wartości określonej w art. 2 ust. 1 pkt 1 ustawy Pzp z 2019 r.
ale poniżej progów UE)

Rodzaj zamówienia	Liczba ofert	
	składanych	odrzuconych
Roboty budowlane	4,02	1,84
Dostawy	2,11	1,45
Usługi	2,57	1,58
Średnio	2,53	1,58

Średni czas trwania postępowań
(zamówienia powyżej wartości określonej w art. 2 ust. 1 pkt 1 ustawy Pzp z 2019 r.
ale poniżej progów UE)

Rodzaj zamówienia	Liczba dni
Roboty budowlane	52
Dostawy	33
Usługi	36
Średnio	38

**Procent liczby udzielanych zamówień oraz rodzaj udzielanych zamówień według kategorii zamawiających
(zamówienia powyżej wartości określonej w art. 2 ust. 1 pkt 1 ustawy Pzp z 2019 r. ale poniżej progów UE)**

Rodzaj zamawiających		Udział	B	D	U
1. Zamawiający publiczny:					
a) jednostka sektora finansów publicznych:					
	• organ władzy publicznej:				
	– organ administracji rządowej (centralnej lub terenowej)	3,23%	19,63%	30,32%	50,05%
	– organ kontroli państwowej i ochrony prawa oraz sąd i trybunał	0,79%	2,80%	18,40%	78,80%
	• jednostka samorządu terytorialnego	45,52%	40,20%	23,15%	36,65%
	• związek jednostek samorządu terytorialnego	0,53%	33,53%	25,88%	40,59%
	• związek metropolitalny	0,00%	0,00%	0,00%	100,00%
	• jednostka budżetowa	11,01%	12,25%	45,79%	41,96%
	• samorządowy zakład budżetowy	1,03%	21,10%	45,87%	33,03%
	• agencja wykonawcza	0,49%	24,36%	20,51%	55,13%
	• instytucja gospodarki budżetowej	0,24%	5,13%	66,67%	28,20%
	• państwowy fundusz celowy	0,01%	0,00%	100,00%	0,00%
	• Zakład Ubezpieczeń Społecznych lub Kasa Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego oraz zarządzane przez nie fundusze	0,17%	12,96%	25,93%	61,11%
	• Narodowy Fundusz Zdrowia	0,17%	1,85%	24,07%	74,08%
	• samodzielny publiczny zakład opieki zdrowotnej	8,74%	5,83%	70,55%	23,62%
	• uczelnia publiczna	5,94%	10,32%	53,07%	36,61%
	• Polska Akademia Nauk i tworzone przez nią jednostki organizacyjne	0,39%	2,42%	67,74%	29,84%
	• państwowe i samorządowe instytucje kultury	1,40%	9,66%	27,87%	62,47%
	• inne państwowe i samorządowe osoby prawne utworzone na podstawie odrębnych ustaw w celu wykonywania zadań publicznych	0,88%	16,43%	32,14%	51,43%
	• Bankowy Fundusz Gwarancyjny	0,02%	40,00%	20,00%	40,00%

Informator Urzędu Zamówień Publicznych nr 1/2023

b) inna państwowa jednostka organizacyjna nieposiadająca osobowości prawnej	3,51%	25,27%	44,62%	30,11%
c) związki podmiotów, o których mowa w art. 4 pkt 1 lub 2 ustawy lub podmiotów, o których mowa w art. 4 pkt. 3 ustawy	0,27%	10,34%	67,82%	21,84%
d) osoba prawna, o której mowa w art. 4 pkt 3 ustawy (podmiot prawa publicznego)	8,65%	11,96%	53,17%	34,87%
e) inny zamawiający	6,82%	13,28%	49,70%	37,02%
2. Zamawiający sektorowy	0,18%	22,81%	45,61%	31,58%
3. Zamawiający subsydiowany	0,00%			
4. Zamawiający publiczny udzielający zamówienia w dziedzinach obronności i bezpieczeństwa (art. 7 pkt 36 ustawy Pzp)	0,01%	0,00%	100,00%	0,00%
5. Zamawiający sektorowy udzielający zamówienia w dziedzinach obronności i bezpieczeństwa (art. 7 pkt 36 ustawy Pzp)	0,00%			

Procent liczby udzielanych zamówień według kategorii zamawiających
(zamówienia o wartości powyżej progów UE)

Kategorie zamawiających	Udział
Ministerstwo lub inny organ krajowy lub federalny, w tym jednostki regionalne i lokalne	4,53%
Organ władzy regionalnej lub lokalnej	17,99%
Podmiot prawa publicznego (w tym działający w sektorze użyteczności publicznej)	31,02%
Podmiot prawa publicznego kontrolowany przez instytucję lokalną	0,96%
Inne (w tym organizacja międzynarodowa)	45,50%

Rodzaj udzielanych zamówień według kategorii zamawiających
(zamówienia o wartości powyżej progów UE)

Kategorie zamawiających	Udział procentowy		
	roboty budowlane	dostawy	usługi
Ministerstwo lub inny organ krajowy lub federalny, w tym jednostki regionalne i lokalne	3,51%	32,62%	63,87%
Organ władzy regionalnej lub lokalnej	5,11%	27,68%	67,21%
Podmiot prawa publicznego (w tym działający w sektorze użyteczności publicznej)	4,16%	56,55%	39,29%
Podmiot prawa publicznego kontrolowany przez instytucję regionalną	3,67%	30,28%	66,05%
Inne (w tym organizacja międzynarodowa)	1,40%	51,32%	47,28%

Liczba zamówień udzielonych polskim wykonawcom na rynkach innych państw członkowskich UE z uwzględnieniem wartości tych zamówień*

Państwo	Rodzaj zamówienia – liczba kontraktów, wartości kontraktów [w EUR]								Razem	
	roboty budowlane		dostawy		usługi		konkurs			
Austria			1	323 879	1	510 000			2	833 879
Belgia					2	7 412 800			2	7 412 800
Bułgaria	1	152 253 695							1	152 253 695
Czechy			1	477 327	2	2 106 874			3	2 584 201
Dania			1	4 854 421	1	56 612 758			2	61 467 179
Finlandia					1	1 500 000			1	1 500 000
Irlandia					1	b.d.			1	b.d.
Litwa	1	7 800 000	5	7 485 206	2	1 526 400			8	16 811 606
Luksemburg					4	b.d.			4	b.d.
Łotwa			2	1 743 540					2	1 743 540
Niemcy	1	5 760 559	5	1 160 682	1	372 000			7	7 293 240
Rumunia	8	144 358 555	2	60 224 702					10	204 583 257
Słowacja			1	2 903 706					1	2 903 706
Szwecja					2	906 933			2	906 933
Węgry			1	2 281 070					1	2 281 070
Razem	11	310 172 809	19	81 454 533	17	70 947 765	0	0	47	462 575 106

* - dane na podstawie siedziby wykonawcy wskazanej w treści ogłoszeń o udzieleniu zamówienia zamieszczonych w Dzienniku Urzędowym UE (strona internetowa TED). Nie podlega badaniu struktura kapitałowa wykonawcy.

Informator Urzędu Zamówień Publicznych nr 1/2023

Liczba zamówień udzielonych przez polskich zamawiających wykonawcom zagranicznym z uwzględnieniem wartości tych zamówień*

Państwo	Rodzaj zamówienia – liczba kontraktów, wartości kontraktów [w PLN]								Razem	
	roboty budowlane		dostawy		usługi		konkurs			
Austria			1	698 500	2	394 212			3	1 092 712
Belgia			4	1 360 530	1	211 584			5	1 572 114
Bułgaria			1	17 655 546	1	22 045 320			2	39 700 866
Chile			1	1 521 501					1	1 521 501
Czechy			20	125 085 595	8	323 071 382			28	448 156 977
Dania					1	17 465 728			1	17 465 728
Estonia			3	105 267 520					3	105 267 520
Francja			9	30 190 023	5	392 858 680			14	423 048 703
Grecja					2	4 413 190			2	4 413 190
Hiszpania					2	324 937 022			2	324 937 022
Korea Południowa					1	18 418 264			1	18 418 264
Litwa			2	8 851 079	4	7 778 858			6	16 629 938
Niderlandy	1	56 520 000	4	2 145 672	2	126 777 917			7	185 443 589
Niemcy	2	3 812 549 324	46	54 460 187	4	10 504 920			52	3 877 514 430
Norwegia			1	1 948 500					1	1 948 500
Słowacja			2	6 104 074	1	5 787 444			3	11 891 518
Szwajcaria			23	12 820 969					23	12 820 969
Szwecja			1	52 575	1	2 340 000			2	2 392 575
Ukraina			1	736 051	1	5 609 299			2	6 345 350
USA			2	4 664 690	1	665 435			3	5 330 125
Węgry			75	197 288 578					75	197 288 578
Wielka Brytania					2	96 569 521			2	96 569 521
Włochy			2	244 407	1	46 762 800			3	47 007 207
Razem	3	3 869 069 324	198	571 095 997	40	1 406 611 575	0	0	241	5 846 776 896

* - dane na podstawie siedziby wykonawcy wskazanej w treści ogłoszeń o udzieleniu zamówienia zamieszczonych w Dzienniku Urzędowym UE (strona internetowa TED). Nie podlega badaniu struktura kapitałowa wykonawcy.

II. KONTROLA PRZESY URZĘDU ZAMÓWIEŃ PUBLICZNYCH

Kontrola uprzednia

Sprawy	Liczba	
Wszczęte	24	
Zakończone	19	
Wyniki	Liczba	Struktura procentowa
Odstąpiono od kontroli	2	10%
Nie stwierdzono naruszeń	6	32%
Stwierdzono naruszenia	11	58%
w tym:		
zalecenie unieważnienia	1	9%
zalecenie usunięcia naruszeń	2	18%
naruszenia formalne (bez zaleceń)	8	73%

Kontrole doraźne

Sprawy	Liczba	
Wszczęte	42	
Zakończone	51	
Wyniki	Liczba	Struktura procentowa
Nie stosuje się PZP	1	2%
Odstąpienie od kontroli	1	2%
Brak naruszeń	2	4%
Stwierdzono brak naruszeń mających wpływ na wynik postępowania	37	72%
Stwierdzono podstawy do dalszego prowadzenia kontroli	2	4%
Stwierdzono naruszenia	8	16%
w tym:		
zawiadomienie RDFP	5	-

Postępowania wyjaśniające

Sprawy	Liczba	
Wszczęte	38	
Zakończone	117	
Wynik	Liczba	Struktura procentowa
przekazane do kontroli	11	9%

II. Środki ochrony prawnej

Liczba odwołań i sposób ich rozstrzygnięcia

	Liczba	
Wniesiono ogółem	919	
Rozpatrzone ogółem	941	
Sposób rozpatrzenia	Liczba	Rozkład procentowy
Zwrócone	41	4%
Odrzucone	25	2%
Umorzone postępowanie	185	20%
Umorzone postępowanie – zarzuty uwzględnione przez zamawiającego	233	25%
Oddalone	261	28%
Uwzględnione	196	21%

Odwołania wnoszone w zależności od rodzaju zamówienia

Rodzaj zamówienia	2023 r.	2022 r.
Roboty budowlane	25%	24%
Dostawy	24%	22%
Usługi	51%	54%

Liczba skarg na wyroki Krajowej Izby Odwoławczej wniesionych do sądów

Skargi	2023 r.	2022 r.
Liczba wniesionych skarg	21	48
Odsetek liczby wniesionych skarg w stosunku do liczby rozpatrzonych odwołań	2%	5%

Przygotował:

Departament Informacji, Edukacji i Analiz Systemowych

Zespół redakcyjny Informatora UZP:

Joanna Orzel Anna Węclawska
Wojciech Michalski Kinga Ostrowska
Urszula Krynicka Ina Ignatiuk
pod kierunkiem Anity Wichniak-Olczak

KONTAKT:

Urząd Zamówień Publicznych
ul. Postępu 17a , 02-676 Warszawa
tel. 458-77-07 fax 458-78-36, informator@uzp.gov.pl